

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Erhvervsudvikling i Herning Kommune

Tendenser, specialisering, vækst og
erhvervsfremmeindsats

Maj 2022

Indhold

1. Forord og sammenfatning	4
2. Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft	8
3. Temaafsnit om megatrends	15
4. Beskæftigelse og specialisering	21
5. Iværksætteri og vækstvirksomheder	25
6. Udvikling i virksomhedsbestand og eksport	34
7. Profilanalyse – highlights	38

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

1 Forord og sammenfatning

Forord

Denne rapport er tredje udgave af kommune-rapporterne om erhvervsudvikling i Midtjylland¹ – rapporter der tager temperaturen på det lokale erhvervsliv i de 19 midtjyske kommuner.

Erhvervshus Midtjylland har, som et af flere fokuspunkter, til formål at fremme og påpege midtjyske vækstdrivere og styrkepositioner, samt modvirke udviklingsbarrierer.

Kommunerapporterne skal ses som et led i dette arbejde, da de skal danne grundlag for en stærk, aktiv og faktabaseret erhvervsfremmeindsats lokalt og regionalt, der understøtter de mange forskellige potentialer og styrker, som Midtjylland besidder.

Ydermere er det hensigten, at kommunerapporterne skal kunne bruges af kommunerne til at identificere det behov og potentiale, som det lokale erhvervsliv besidder. Endvidere er det hensigten at bidrage til at målrette den lokale erhvervsfremmeindsats og brugen af erhvervshusets specialiserede ydelser inden for virksomhedsdrift og udvikling.

Virksomheder står aktuelt overfor udfordringer grundet rekordlav ledighed og dermed et svækket rekrutteringsgrundlag. Med lokalt udarbejdede bidrag og statistik giver kommunerapporterne bl.a. et indblik i disse rekrutteringsudfordringer samt de initiativer, der er igangsat med henblik på at understøtte det lokale erhvervslivs adgang til arbejdskraft. Formålet er at bidrage til et styrket vidensgrundlag til brug for eventuelle nye lokale initiativer.

Megatrends, herunder grøn omstilling og digitalisering, påvirker i stigende grad erhvervslivet, og flere virksomheder responderer på disse megatrends ved at inkorporere dem i deres strategier. Med udgangspunkt i lokale bidrag samt statistik giver kommunerapporterne indblik i de udfordringer og muligheder, der er forbundet med grøn omstilling og

digitalisering. Det er formålet, at denne viden kan understøtte den fortsatte udvikling.

Vi er taknemmelige for kommunernes bidrag, da dette skaber grundlag for inspiration og videndeling på tværs af kommunerne, og potentielt også udvikling af nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber til gavn for det lokale erhvervsliv.

Tværkommunalt samarbejde samt et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og erhvervshuset med henblik på at styrke erhvervsfremmeindsatsen er vigtigt. Kommunerapporten skal i den henseende være facilitator for yderligere samarbejde, da den giver indblik i det lokale og tværkommunale potentiale og aktuelle udfordringer.

Gennem rapporten sammenlignes udviklingen i Herning Kommune med hele Region Midtjylland, resten af landet og en gruppe af sammenligningskommuner. De sidste udgøres af andre fire kommuner i regionen (Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune).

God læselyst
Bestyrelsesformand Ib Lauritsen
Direktør Erik Krarup

Sammenfatning — erhvervspræstationer

Herning Kommune har på en række områder oplevet en positiv erhvervsudvikling i de senere år.

Den private jobskabelse er bl.a. steget mere end i sammenlignelige kommuner og resten af regionen fra 2015 til 2020. Samtidig er antallet af virksomheder i den samme periode steget betydeligt, og der har været en positiv nettotilflytning af virksomheder fra andre kommuner.

Andelen af vækstvirksomheder i Herning Kommune har været faldende gennem de seneste år, men Herning Kommune ligger stadig på niveau med sammenligningskommunerne og over det nationale- og regionale gennemsnit.

Det samme gør sig gældende med hensyn til andelen af eksporterende virksomheder. Her ligger Herning Kommune også lidt over niveauet for hele landet. Til gengæld udgør eksporten en mindre andel af omsætningen blandt virksomhederne i Herning Kommune end i hele regionen og i hele landet, dog højere end i de midtjyske sammenligningskommuner.

Udvalgte resultater fra analysen

Den private beskæftigelse i Herning Kommune er steget med næsten 10 pct. i perioden 2015 til 2020. I resten af regionen er stigning ni pct.

Etableringsraten i Herning Kommune var i 2020 på 4,1 pct., hvilket både er under niveauet i sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

I 2021 flyttede 202 virksomheder til Herning Kommune, mens der fraflyttede 196 virksomheder. Nettotilflytningen af virksomheder siden 2016 er 173 virksomheder.

Den samlede virksomhedsbestand i Herning Kommune er steget fra 4.871 i 2015 til 5.221 i 2020. Antallet af virksomheder er dermed steget med 350, svarende til en stigning på 7 pct.

Andelen af vækstvirksomheder lå i 2020 på 7,8 pct. i Herning Kommune, hvilket er lidt over niveauet for hele regionen.

Andelen af eksportvirksomheder ligger med 23 pct. lidt over gennemsnittet i regionen og resten af landet. Eksporten udgør en større andel af omsætningen hos virksomhederne i Herning Kommune end i sammenligningskommunerne, men en mindre andel, når der sammenlignes med regionen og hele landet.

Sammenfatning — erhvervsstruktur

Herning Kommune har en blandet erhvervsstruktur med en række brancher, der beskæftiger mere end 2.000 årsværk. De største brancher er bygge og anlæg, engros- og detailhandel, metalindustri samt tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri.

Flere af de toneangivende brancher har desuden oplevet en kraftig vækst gennem de seneste år. Det gælder især for bygge og anlæg, men også metalindustri samt engroshandel, der har oplevet en pæn fremgang i beskæftigelsen i Herning Kommune siden 2015.

Herning Kommune har også stor beskæftigelse inden for flere af de erhvervsområder, der betragtes som danske styrkepositioner, og hvor der er etableret nationale klynger.

Specielt livsstil og mode samt produktionsteknologi skiller sig ud som områder, der både har høj beskæftigelse og høj jobvækst i Herning Kommune.

Udvalgte resultater fra analysen

De tre største brancher – målt på beskæftigelse – i Herning Kommune er bygge og anlæg, engroshandel og detailhandel. Tilsammen beskæftiger de tre brancher knap 9.300 årsværk, svarende til ca. en tredjedel af alle privatbeskæftigede i kommunen.

Herning Kommune har en stærk specialisering inden for metalindustri. Med en specialisering på 4,3 fylder metalindustri mere end fire gange så meget som i en gennemsnitskommune.

Der er også betydelig vækst inden for flere brancher. Bygge og anlæg er branchen med størst vækst, 37 pct. i perioden 2015 til 2020, hvilket er betydeligt over niveauet for hele landet inden for denne branche.

Klyngeområdet livsstil og mode har en specialiseringsgrad på 4,1 i Herning. Det betyder, at området rent beskæftigelsesmæssigt fylder 4,1 gange mere end i en gennemsnitskommune.

I forhold til de nationale klynger har Herning Kommune oplevet størst vjobækst inden for produktionsindustri, maskiner og robotter. Der er i denne klynge skabt 373 nye arbejdspladser siden 2015.

Sammenfatning – særtemaer

Rapporten ser i to temaafsnit nærmere på adgangen til kvalificeret arbejdskraft og de to helt centrale megatrends – grøn omstilling og digitalisering.

Herning Kommune ligger meget tæt på sammenligningskommunerne med hensyn til arbejdskraftens uddannelsesmæssige sammensætning. Ligesom i resten af landet er der i Herning Kommune ca. 10 pct., der deltager i efter- og videreuddannelser.

De tilgængelige indikatorer peger i retning af, at virksomhederne i Herning Kommune er godt med i forhold til digital transformation – både når det gælder it-kompetencer og deltagelse i erhvervsfremmeprogrammer.

Derudover viser analysen, at der er et markant lavere energiforbrug pr. medarbejder i industrien i Herning Kommune, sammenlignet med regionen, hele landet og sammenligningskommunerne, men at kommunen har en højere CO2-udledning pr. indbygger, selvom den har været faldende fra 2015 til 2019.

Udvalgte resultater fra analysen

38 pct. af arbejdsstyrken i Herning Kommune er faglærte, 31 pct. er ufaglærte, og 31 pct. har en videregående uddannelse. Dermed ligner Herning Kommune sammenligningskommunerne. I forhold til landsgennemsnittet har arbejdsstyrken i Herning Kommune en højere andel af faglærte og en mindre andel af folk med lang videregående uddannelse.

Lidt over 10 pct. af arbejdsstyrken i Herning Kommune deltog i efter- og videreuddannelse fra 2018 til 2020. Det svarer nogenlunde til regions- og landsgennemsnittet.

43 pct. af virksomhederne i Herning Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020 – mod 33 pct. i resten af regionen og 30 pct. i sammenligningskommunerne.

Industrien i Herning Kommune har et forholdsvis lavt energiforbrug pr. medarbejder. CO2-udledningen pr. indbygger er derimod højere end i sammenligningskommunerne, selvom det er faldet med syv pct. fra 2015 til 2019.

I perioden 2019 til 2021 havde virksomheder fra Herning Kommune 30 deltagere i SMV:Digital pr. 1.000 virksomheder. Landsgennemsnittet var 22 deltagere pr. 1.000 virksomheder.

Herning Kommune har iværksat en række initiativer og indsatser, der har til formål at imødekomme udfordringer knyttet til mangel på arbejdskraft samt digitalisering og grøn omstilling i virksomhederne.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2 Temaafsnit om kvalificeret arbejdskraft

Dette temaafsnit handler om virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft.

De første sider viser arbejdskraftens fordeling på uddannelsesniveauer, samt hvor mange der deltager i efter- og videreuddannelse. Derudover vises, hvor meget udenlandsk arbejdskraft vægter i den private beskæftigelse.

Derefter vises data for forgæves rekruttering og udviklingen i antallet af opslåede stillinger, der giver en indikation af virksomhedernes udfordringer med at skaffe arbejdskraft.

Til sidst opsummeres kommunens egen vurdering af, hvor der især er rekrutteringsudfordringer i erhvervslivet, og hvad der gøres lokalt i kommunen for at imødekomme udfordringerne.

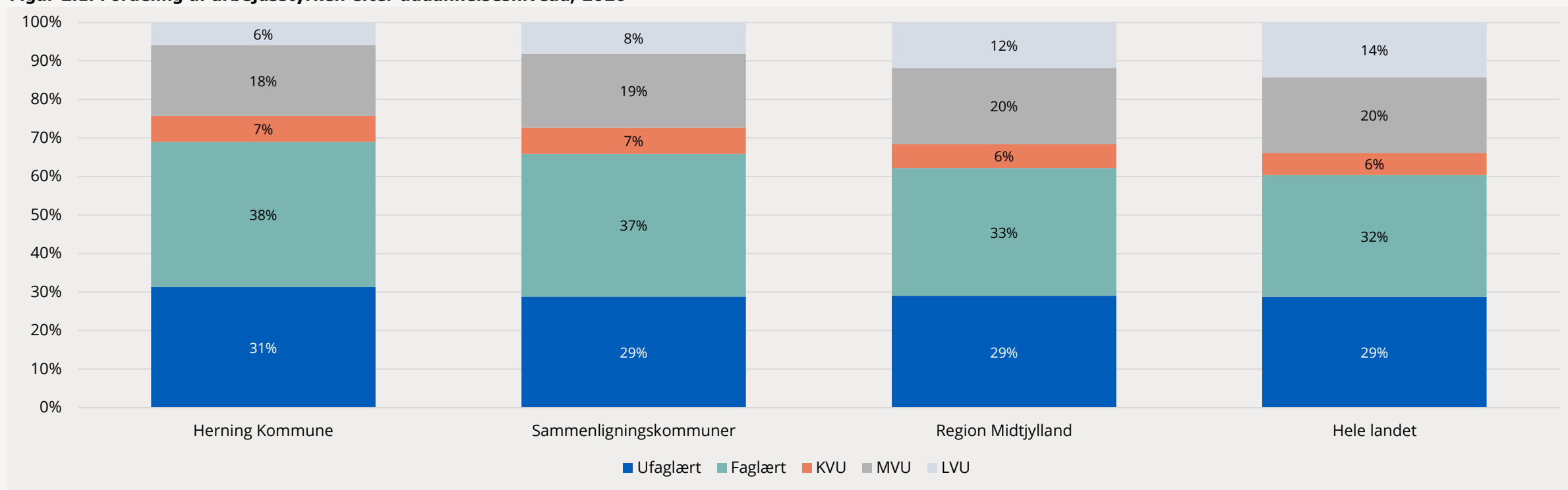
Små forskelle i arbejdsstyrken mellem Herning Kommune og sammenligningskommunerne

Arbejdsstyrkens kompetenceniveau og sammensætning er en vigtig rammebetingelse for det lokale erhvervsliv og har betydning for, hvilke erhverv og virksomheder en kommune kan tiltrække. Figuren nedenfor viser arbejdsstyrken fordelt på uddannelsesniveauer i Herning Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Figuren viser, at arbejdsstyrkens uddannelsesniveau i Herning Kommune kun afviger lidt fra sammenligningskommunerne. Herning Kommune har dog en lidt højere andel faglærte og ufaglærte og en lidt lavere andel med en mellemlang og lang videregående uddannelse.

Set i forhold til både regions- og landsgennemsnittet har Herning Kommune en noget højere andel af faglærte i arbejdsstyrken.

Figur 2.1. Fordeling af arbejdsstyrken efter uddannelsesniveau, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Personer med uoplyst uddannelse indgår ikke i opgørelsen. KVV=kortere videregående uddannelser; MVU=mellemlange videregående uddannelser; LVU=længerevarende videregående uddannelser. Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

Fald i efteruddannelsesaktiviteterne under coronakrisen

Nye kvalifikationer erhverves ikke alene gennem formelle uddannelser, men også via løbende opkvalificering. Tabellen nedenfor viser, hvor stor en del af arbejdsstyrken der er blevet opkvalificeret gennem voksen- og efteruddannelse (VEU) i to forskellige perioder.

I 2015 til 2017 lå deltagelsesgraden i VEU i Herning Kommune på 12,6 pct. og dermed lidt over niveauet i regionen og resten af landet. Deltagelsesgraden faldt herefter i både Herning Kommune og resten af landet i 2018 til 2020. Forklaringen er formentlig en kombination af nedlukninger (også på erhvervsskoler) i 2020 og højkonjunktur i 2018 til 2019, der kan afholde virksomheder fra at investere i efteruddannelse.

Tabel 2.1. Deltagelse i voksen- og efteruddannelse, 2015-20

	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2015-17	Andel, der har deltaget i voksen- og efteruddannelse 2018-20
Herning Kommune	12,6%	10,4%
Sammenligningskommuner	12,7%	10,9%
Region Midtjylland	12,0%	10,1%
Hele landet	11,7%	9,8%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Andelen af udenlandske medarbejdere er på niveau med hele regionen

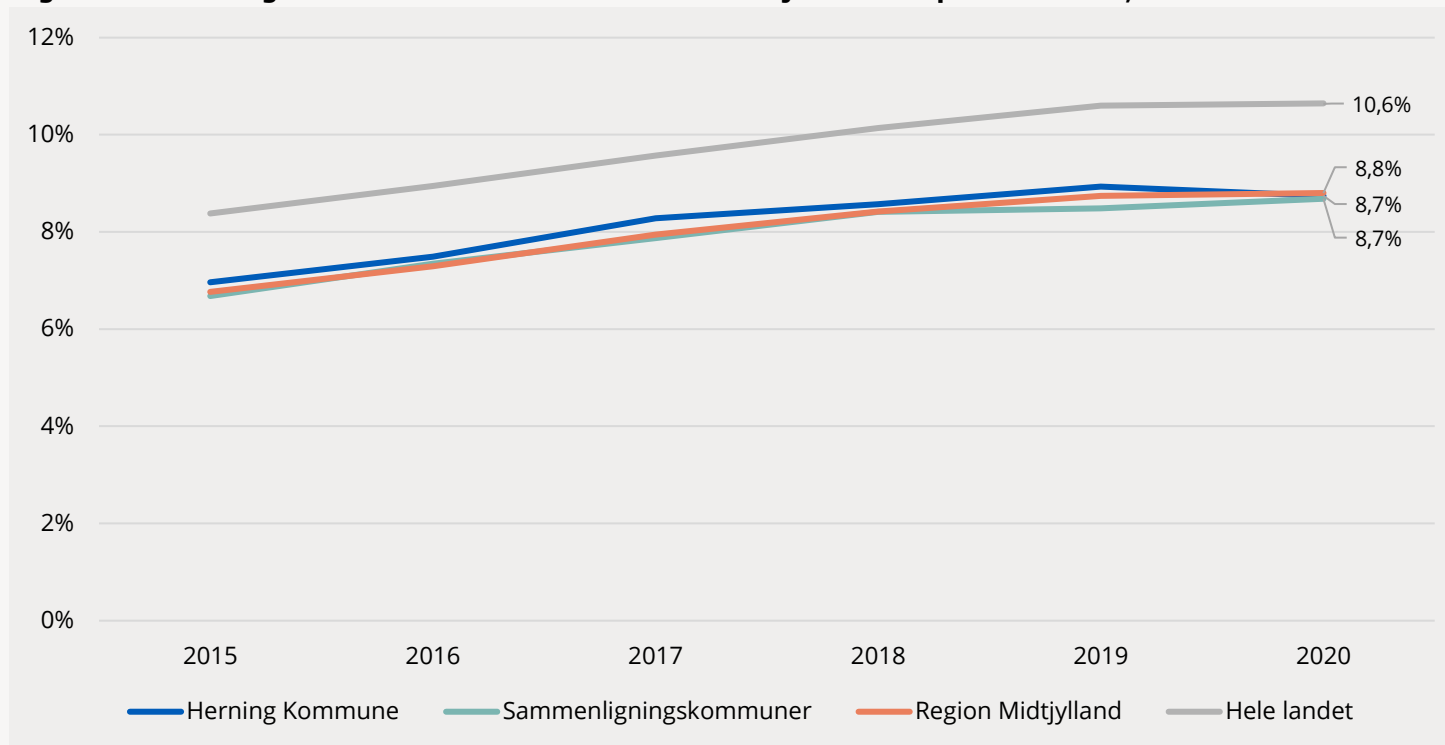
Adgangen til udenlandsk arbejdskraft er vigtig for mange virksomheders mulighed for at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Samtidig kan udenlandsk arbejdskraft bidrage med supplerende kompetencer og viden om udenlandske markeder, der kan styrke virksomhedernes udviklingsmuligheder.

Andelen af udenlandske medarbejdere i erhvervslivet er over de senere år steget både på landsplan og i regionen. I Herning Kommune er antallet af udenlandske medarbejdere steget. Derudover viser Figur 2.2, at både udviklingen og andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor stort set er identisk i Herning Kommune, sammenligningskommunerne og Region Midtjylland.

Det fremgår også, at der i hele perioden har været en smule længere mellem den udenlandske arbejdskraft i Region Midtjylland end i landet som helhed. Det skal i den sammenhæng nævnes, at især grænsekommuner (hovedstadskommuner og Tønder Kommune i Syddanmark) har en høj andel udenlandsk arbejdskraft.

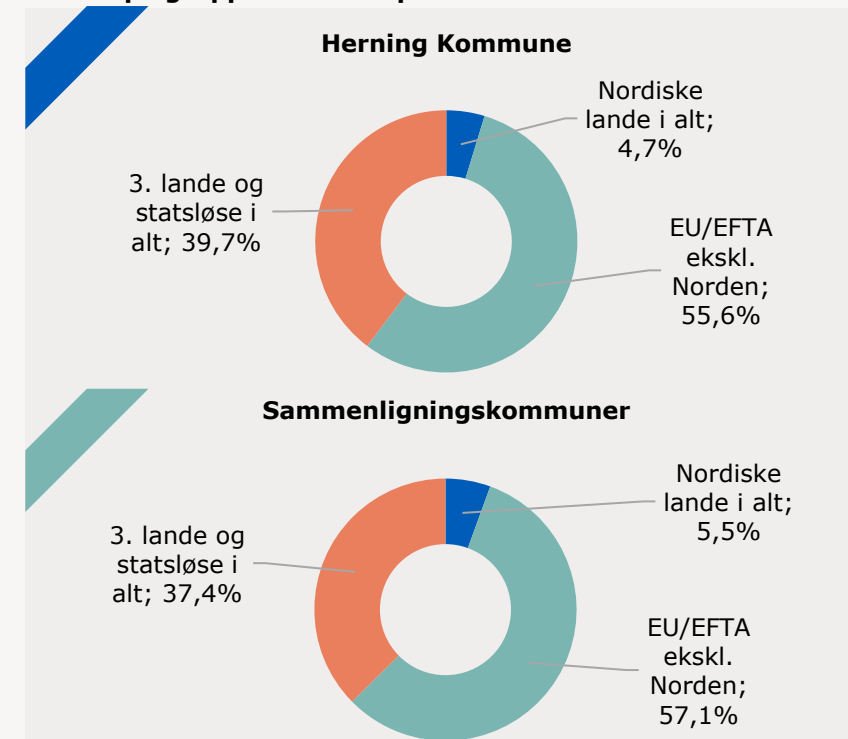
Når det gælder sammensætningen af den udenlandske arbejdskraft i Herning Kommune, kommer mere end 55 pct. fra EU- og EFTA-lande (ekskl. Norden).

Figur 2.2. Udviklingen i andelen af udenlandske medarbejdere i den private sektor, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: EFTA er den Europæiske Frihandelssammenslutning og består af Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz.

Figur 2.3. Fuldtidsbeskæftigede udenlandske statsborgere fordelt på grupper af lande pr. 4. kvartal 2021

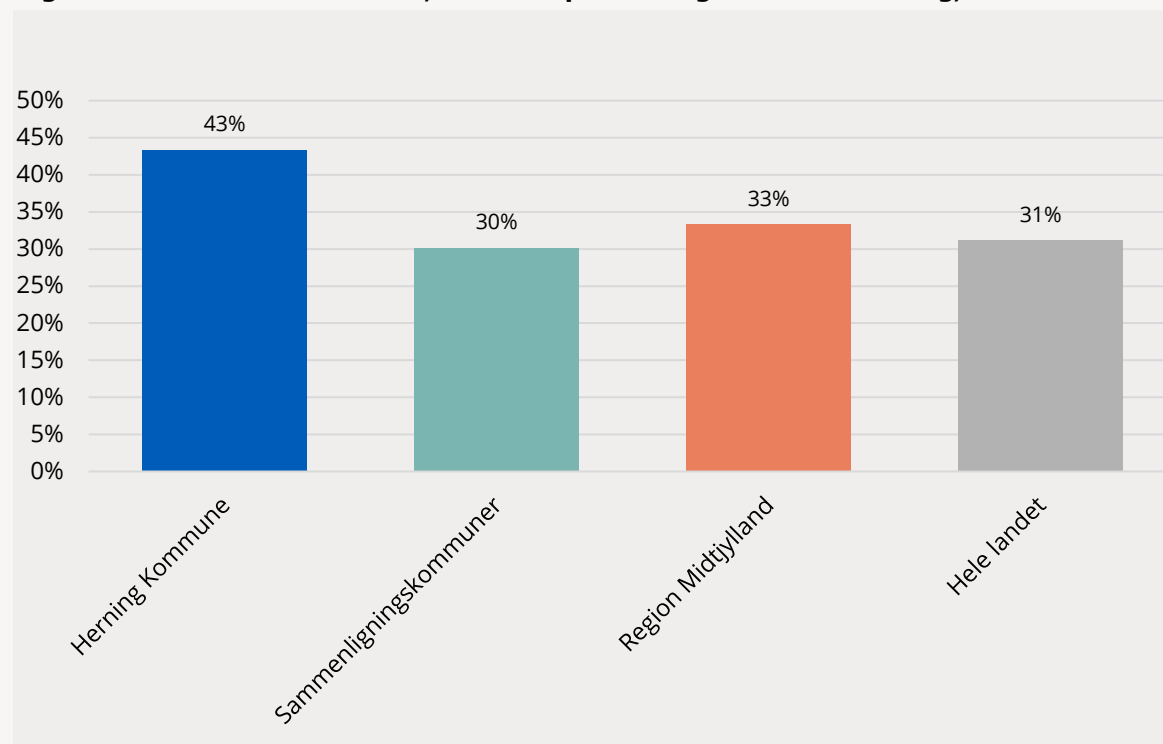
Mange virksomheder har oplevet forgæves rekruttering

Det er afgørende for virksomhedernes vækstmuligheder, at de kan få adgang til den arbejdskraft, de har brug for. Over hele landet har der i de seneste år kunnet konstateres mangel på visse typer af arbejdskraft og stigende rekrutteringsudfordringer i virksomhederne.

En indikator for virksomhedernes adgang til arbejdskraft er hvor mange virksomheder, der har ubesatte stillinger. Dvs. om virksomheder oplever forgæves rekruttering. Dansk Industri har undersøgt dette i en undersøgelse fra 2021, der viser, at 43 pct. af virksomhederne i Herning Kommune oplevede forgæves rekruttering i 2020. For hele regionen var andelen 33 pct., mens den på landsplan var 31 pct.

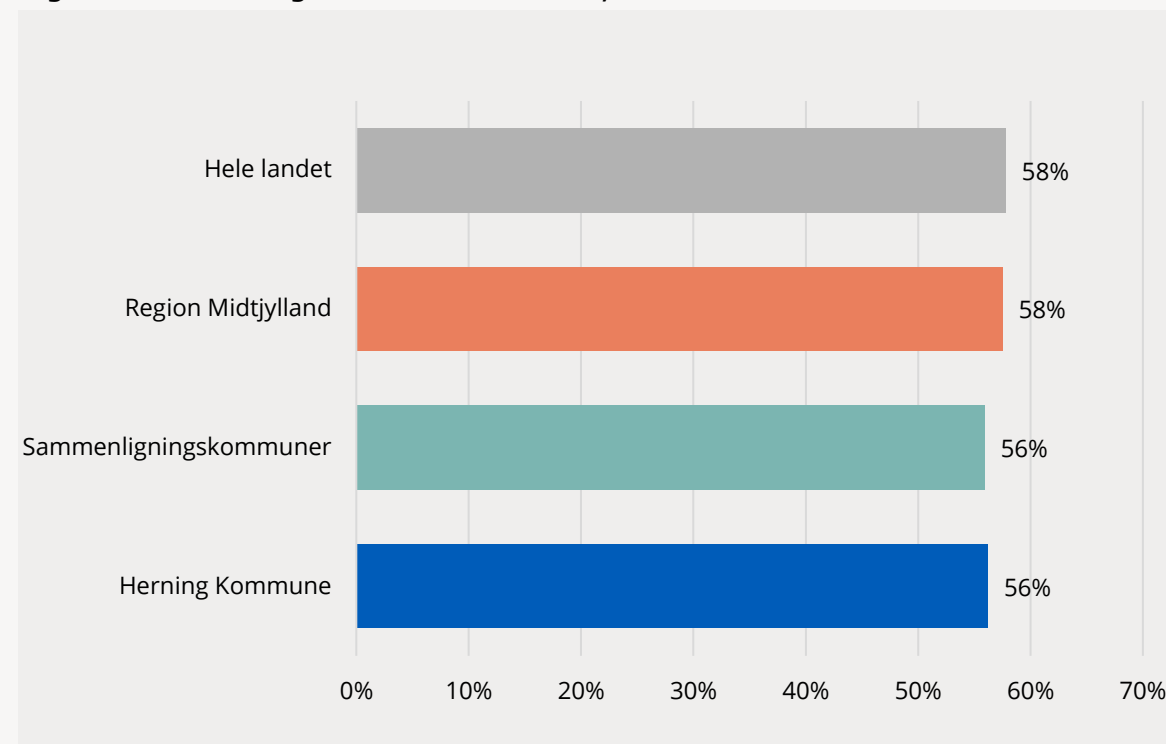
Adgangen til arbejdskraft er også knyttet til befolkningens aldersfordeling og arbejdsstyrkens størrelse. Figuren til højre viser andelen af indbyggere i alderen 20-64 år, der er den aldersgruppe, hvor arbejdsudbuddet er størst. Som det fremgår, er denne andel lidt lavere i Herning Kommune og sammenligningskommunerne end i resten af regionen og landet.

Figur 2.4. Andel virksomheder, der har oplevet forgæves rekruttering, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af DI Analyse; "I hele landet efterspørges flere medarbejdere", 2021

Figur 2.5. Andel borgere i alderen 20-64 år, 2020

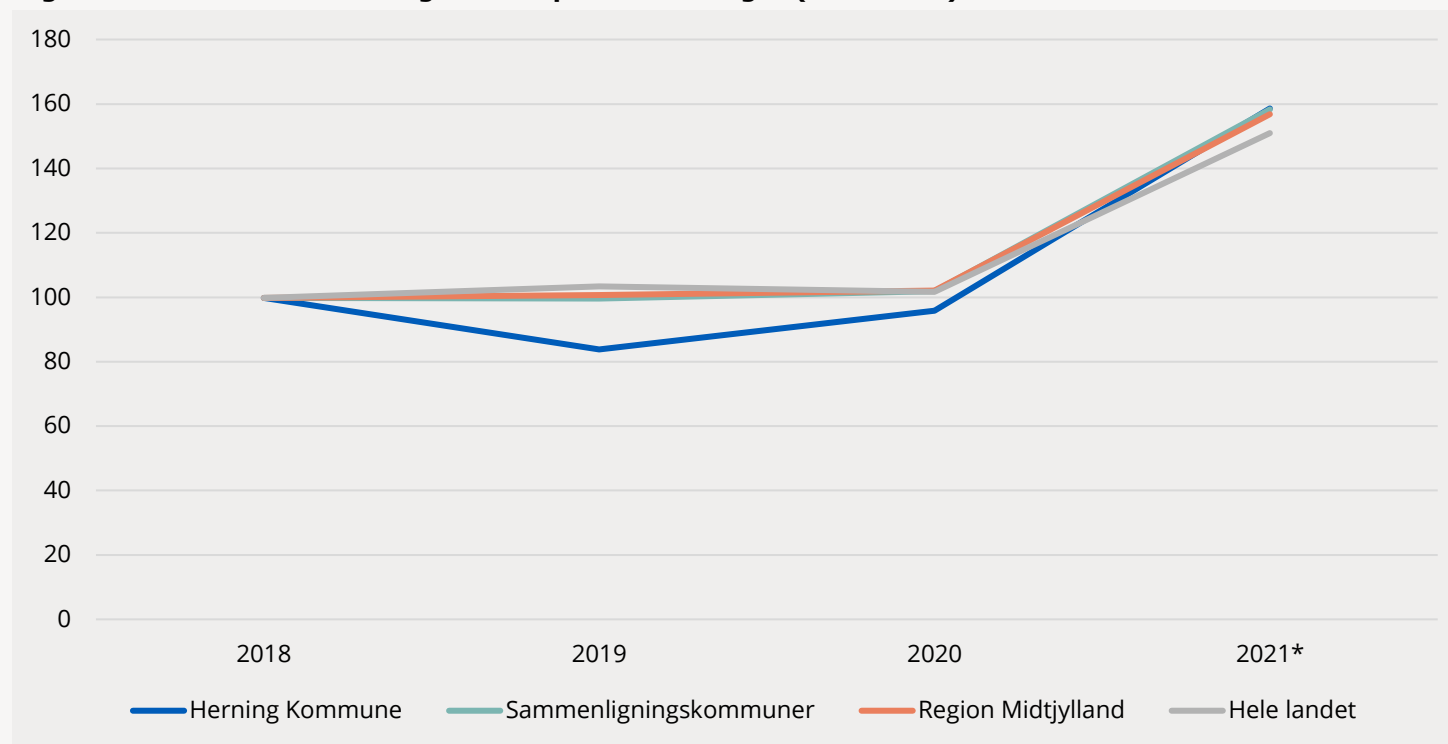
Stor stigning i antallet af opslåede stillinger

En indikator for presset på det lokale arbejdsmarked er udviklingen i omfanget af jobopslag, der afspejler efterspørgslen på arbejdskraft. Figuren til venstre viser udviklingen i opslåede stillinger siden 2018 i Herning Kommune, sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

Det fremgår, at der i 2021 har været en markant stigning i antallet af opslåede stillinger i Herning Kommune, og at det følger den generelle udvikling i regionen og resten af landet.

Figuren til højre viser fordelingen af de opslåede stillinger på nogle hovedsektorer. Som det fremgår, har der i 2021 i Herning Kommune især været mange jobopslag inden for service- og transportsektoren samt sundhed og pædagogik.

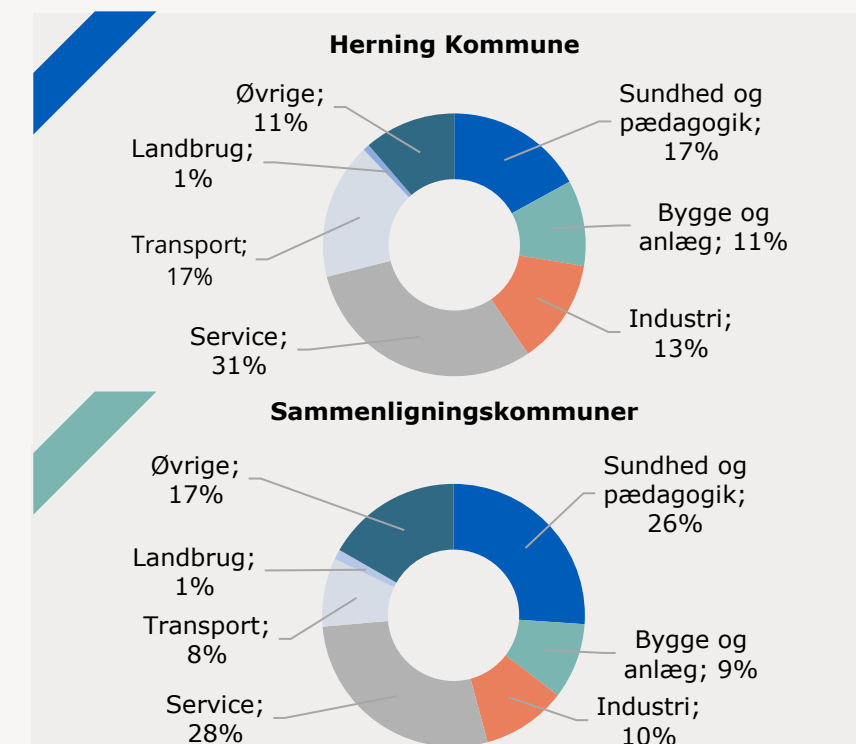
Figur 2.6. Indekseret udvikling i antal opslåede stillinger (2018=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra jobindsats.dk.

Note: Inddelingen på sektorer i figuren til højre er baseret på en gruppering af erhvervsgrupperingen under jobindeks.dk. Antallet af stillinger på årsbasis er summeret på måneder. I 2021 går data kun frem til og med november. I antallet af opslåede stillinger indgår også deltidsansatte og vikarer.

Figur 2.7. Fordeling af opslåede stillinger på sektorer, 2021

Erhvervsrettede tiltag for at styrke virksomhedernes adgang til kvalificeret arbejdskraft i Herning Kommune

I. Adgang til kvalificeret arbejdskraft i Herning Kommune

Herning Kommune har et renommé som en stærk og driftig erhvervskommune. Kommunen vokser som uddannelsesby har en god bredde i - og et stadigt voksende uddannelsesudbud, og arbejder vedholdende for, at der uddannes lokalt til en karriere i det lokale erhvervsliv. Samtidig er der fokus på tiltrækning af arbejdskraft, både faglært og højtuddannet, hvilket foregår i et veletableret samarbejde mellem virksomhederne og Herning Kommune.

Brancherne Handel & Transport samt Industri, Råstofudvinding & Forsyningsvirksomheder udgør over 50 pct. af kommunens private arbejdspladser, og det er vitalt for brancherne, at de har de bedste vilkår for at tiltrække kvalificerede medarbejdere – særligt faglært arbejdskraft. Blandt andet derfor har Herning Kommune ønsket at blive vært ved EuroSkills 2025 på grund af den afsmittende effekt på de unge i deres uddannelsesvalg.

Erhvervslivet i Herning er løbende under forandring. I foråret 2022 åbnede Regionshospitalet Gødstrup. Derfor er der også fokus på at tiltrække både arbejdskraft og nye uddannelser, som matcher behovene inden for det sundhedsfaglige område.

II. Lokale indsatser og initiativer igangsat med henblik på at sikre adgang til kvalificeret arbejdskraft

Alle muligheder skal være åbne i Herning Kommune. Og det afspejler sig i de mange lokale tiltag for at sikre adgang til kvalificeret arbejdskraft. Der er et særskilt politisk fokus på at skaffe kvalificeret arbejdskraft til virksomhederne, og Herning Byråd har nedsat et § 17, stk. 4-udvalg for at sikre de rette kompetencer til virksomhederne.

Herning som attraktiv studieby

Uddannelsesby Herning-samarbejdet mellem virksomheder, uddannelsesinstitutioner og Herning Kommune har fokus på tiltrækning af såvel unge som uddannelser, der matcher arbejdsmarkedet i området. I fællesskab arbejder man for at gøre Herning attraktiv som en studieby, hvor de spændende karrieremuligheder venter lige om hjørnet. Aktiviteter året rundt bidrager til det gode studiemiljø.

Den tætte kobling mellem erhvervsliv og uddannelse er tydelig helt ned på folkeskoleniveau. Der er etableret en Erhvervsplaymaker-indsats, hvor det gennem et opsøgende arbejde hos virksomhederne sikres, at eleverne motiveres til en karriere i lokale virksomheder ved introduktion og virksomhedsbesøg allerede i folkeskolen.

Brobygningsindsats

Erhvervsråd Herning og Ikast-Brande har en opsøgende brobygningsindsats, hvor studerende matches med det omkringliggende erhvervsliv både under og efter uddannelsen.

Fokus på bosætning

Tiltrækning af arbejdskraft er tæt forbundet med bosætning. Herning Kommunes bosætningsindsats dækker over markedsføring, arrangementer og tilflytterservice med det formål at tiltrække og fastholde såvel dansk som international arbejdskraft.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3 Temaafsnit om megatrends

Det andet temaafsnit i dette års kommunerapporter sætter fokus på de megatrends, der især præger erhvervsudviklingen i disse år – nemlig grøn omstilling og digitalisering.

Der er desværre endnu ikke data og indikatorer, der gør det muligt at følge udviklingen i den digitale transformation og grønne omstilling i erhvervslivet på tværs af kommuner.

Men afsnittet viser nøgleindikatorer for CO₂-udledning, energiforbrug og digitale kompetencer. Herudover vises data for virksomhedernes deltagelse i SMV:Digital.

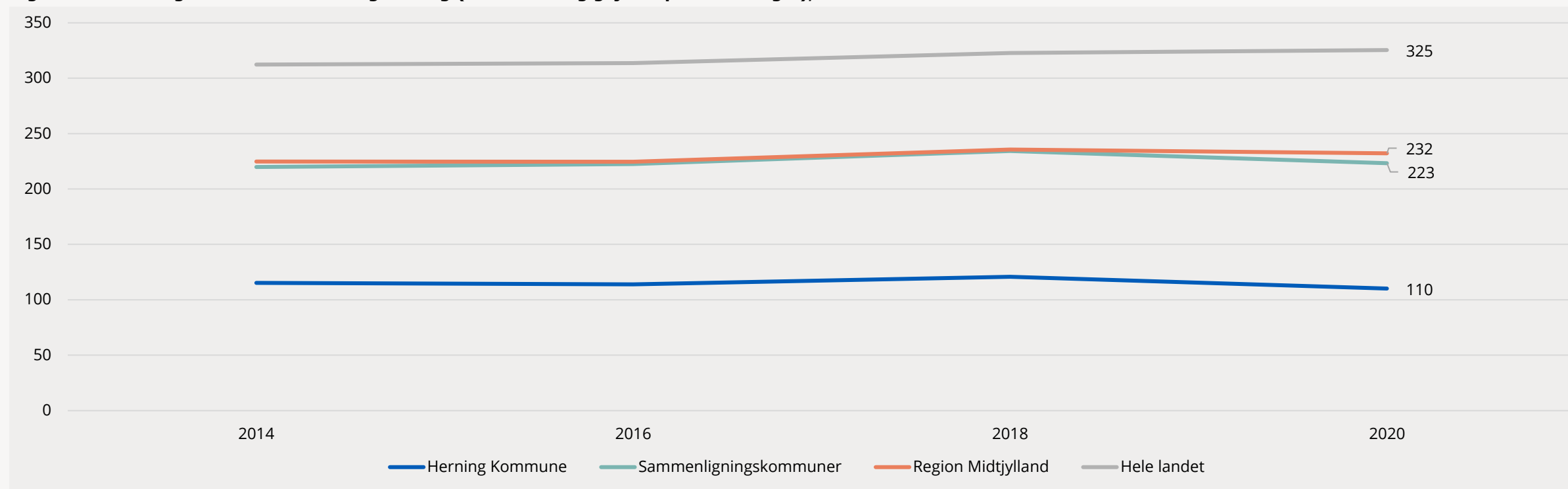
Til sidst giver afsnittet et overblik over initiativer i kommunen, der understøtter hhv. digitalisering og grøn omstilling.

Lavt energiforbrug i industrien i Herning Kommune

Et af de områder, hvor der er sammenlignelige data på kommunalt niveau relateret til den grønne omstilling, er industriens energiforbrug, som i mange midtjyske kommuner udgør en væsentlig del af det samlede CO₂-aftryk. På dette område er der dog betydelige forskelle på tværs af kommuner, der bl.a. kan hænge sammen med forskelle i branchestrukturen.

Industrivirksomhederne i Herning Kommune har de senere år haft et relativt lavt energiforbrug pr. medarbejder, som det fremgår af figuren nedenfor. Energiforbruget pr. medarbejder har været stabilt i Herning Kommune ligesom i sammenligningskommunerne og på landsplan. I 2020 var forbruget mere end 50 pct. lavere end i regionen og næsten kun en tredjedel af niveauet for hele landet.

Figur 3.1. Udviklingen i industriens energiforbrug (målt i 1.000 gigajoule pr. beskæftiget), 2014-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen

Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

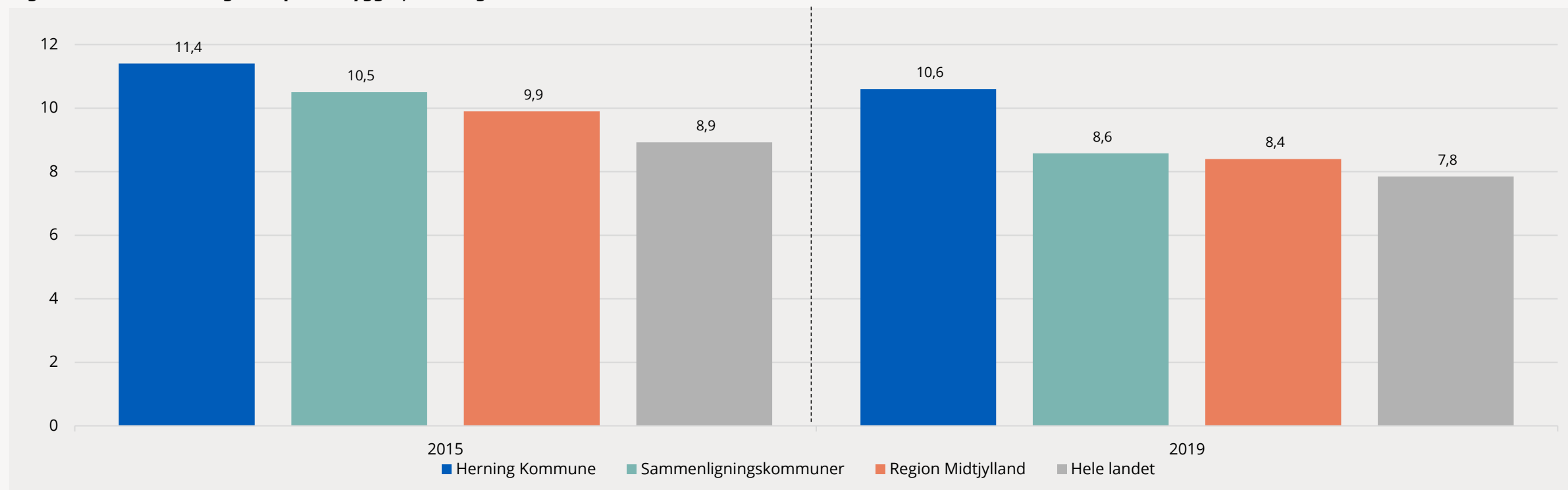
Høj CO2-udledning pr. indbygger

I mange kommuner er der stor opmærksomhed på udviklingen i den samlede CO2-udledning, og en række kommuner har opstillet mål om CO2-neutralitet inden for en årrække. Figuren nedenfor viser CO2-udledningen pr. indbygger i 2015 til 2019 i kommunen, regionen, sammenligningskommunerne og hele landet.

Det fremgår, at Herning Kommune både i 2015 og 2019 havde en CO2-udledning pr. indbygger, der var højere end i sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet. Fra 2015 til 2019 er der dog sket en et fald i CO2-udledningen pr. indbygger i Herning Kommune – men faldet har været større i både sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

I Herning Kommune er CO2-udledningen pr. indbygger faldet med syv pct. over de fire år, og dermed ligger kommunen fortsat over både regions- og landsgennemsnittet, hvor faldet har været på hhv. 15 pct. og 12 pct.

Figur 3.2. CO2-udledning tons pr. indbygger, 2015 og 2019

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Energistyrelsen.

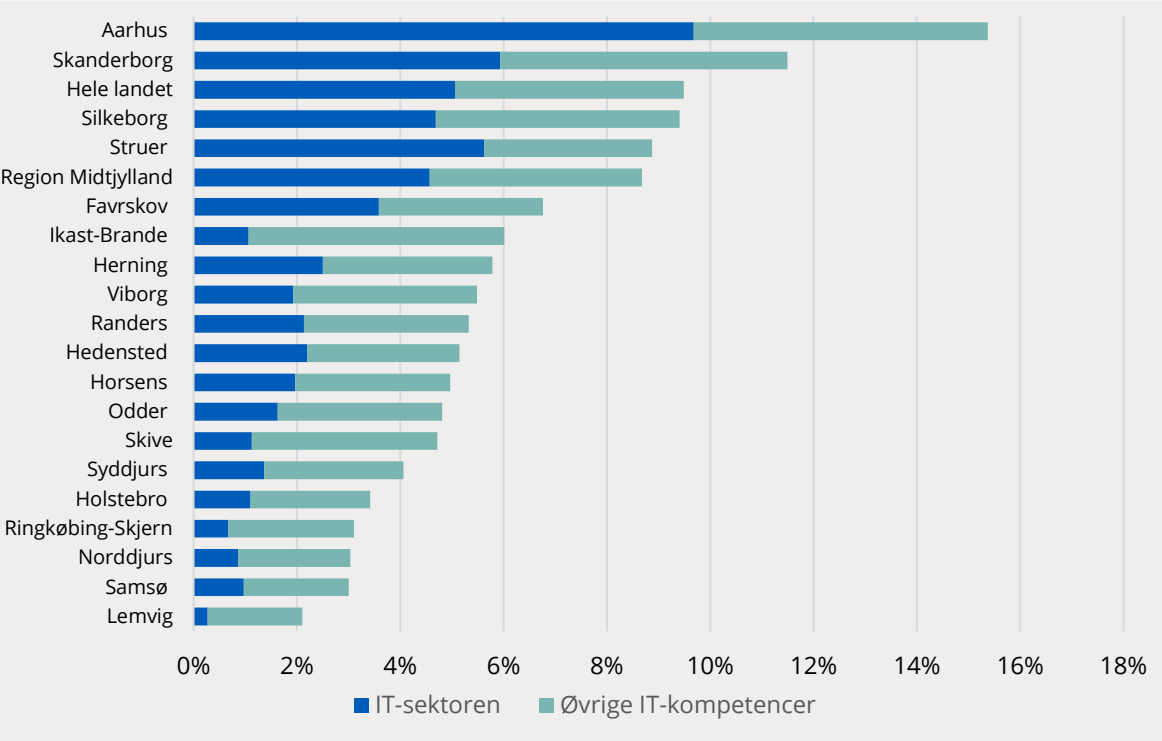
Betydelig vækst i it-beskæftigelsen i Herning Kommune

En vigtig indikator for erhvervslivets evne til digital transformation er it-beskæftigelsen. Dvs. antallet af personer, der arbejder med drift og udvikling inden for it. It-arbejdsmarkedet kan inddeles i personer ansat i it-sektoren samt personer i andre brancher, der har en it-uddannelse eller er ansat i en it-stilling (øvrige it-kompetencer). Som det fremgår af Figur 3.3 nedenfor, er it-beskæftigelsen klart størst i Aarhus Kommune efterfulgt af Skanderborg Kommune.

Herning Kommune ligger nummer syv blandt de midtjyske kommuner målt på it-beskæftigelsens andel af den samlede beskæftigelse. Samlet udgør it-beskæftigelsen ca. seks pct. af den samlede private beskæftigelse i Herning Kommune.

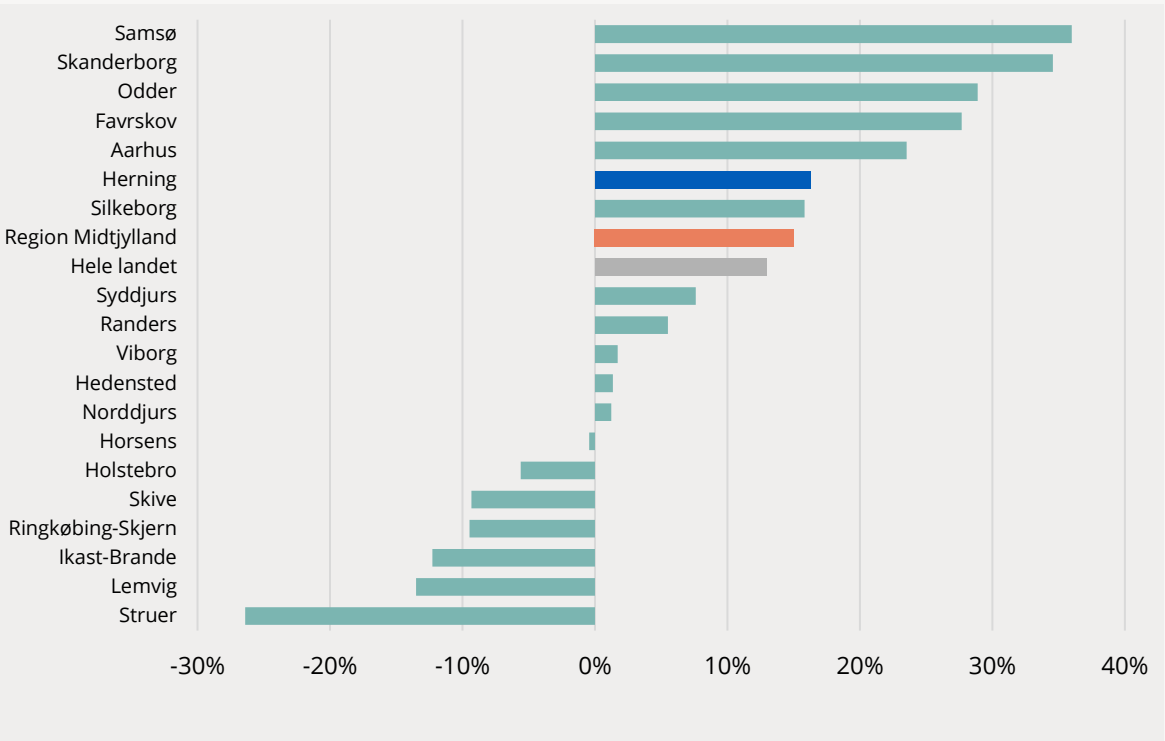
Figuren til højre viser, at mange kommuner har haft vækst i it-beskæftigelsen. Det gælder også Herning Kommune, hvor antallet af it-jobs er steget med 16 pct. i perioden 2015-20. For regionen som helhed har væksten været på 15 pct.

Figur 3.3. It-beskæftigelse opdelt efter kommune, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Figur 3.4. Udvikling i beskæftigelsen på it-arbejdsmarkedet, 2015-20

Mange deltagere i SMV:Digital blandt virksomheder i Region Midtjylland

En indikator for den digitale transformation i virksomhederne er deltagelsen i nationale programmer, der yder tilskud til it-udvikling. Det største og bredest forankrede program i Danmark er SMV:Digital. Gennem SMV:Digital kan SMV'er med 2-249 ansatte søge om tilskudsvouchers, hvor et rådgivningsforløb bliver skræddersyet ud fra virksomhedens udviklingsprojekt.

I perioden 2019 til 2021 deltog 933 virksomheder i Region Midtjylland i SMV:Digital-projekter, svarende til 35 pct. af alle forløb på landsplan. Tabellen nedenfor viser fordelingen af de 933 virksomheder på kommuner og antal deltagere pr. 1.000 virksomheder i målgruppen.

Det fremgår, at Herning Kommune havde 30 deltagere pr. 1.000 virksomheder, hvilket er under regionsgennemsnittet på 38. Tabellen viser dog også, at antallet af deltagere pr. 1.000 virksomheder er klart større i Region Midtjylland end i resten af landet.

Tabel 3.1. Deltagere i SMV:Digital, 2019-21

Kommuner	Antal deltagere	Deltagere pr. 1.000 virksomheder i målgruppen
Aarhus	282	44
Silkeborg	86	50
Hedensted	67	68
Randers	61	34
Herning	61	30
Skanderborg	58	51
Viborg	51	27
Horsens	49	29
Favrskov	45	52
Holstebro	43	34
Ringkøbing-Skjern	41	29
Ikast-Brande	39	44
Struer	29	73
Skive	22	23
Odder	17	43
Norddjurs	15	20
Lemvig	12	22
Syddjurs	9	11
Region Midtjylland	993	38
Øvrige regioner	1.879	22

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Erhvervsstyrelsen

Note: Samsø Kommune indgår ikke i statistikken, da der ikke er nok deltagere. De enkelte kommuner kan derfor ikke summeres til totalen for Region Midtjylland. Antallet af virksomheder i målgruppen er opgjort som antallet af virksomheder med to eller flere medarbejdere.

Initiativer og tiltag i Herning Kommune til at understøtte digitalisering og grøn omstilling

I. Potentiale og udfordringer forbundet med den grønne omstilling og digitalisering i Herning Kommune

Den grønne omstilling er et grundvilkår for alle virksomheder i dag, og Herning Kommune ønsker at være med til at bringe de lokale virksomheder godt ind i en grønnere fremtid. Derfor har virksomhederne hen over det seneste år været inviteret ind i en proces med formulering af en ny erhvervsstrategi for Herning Kommune, hvor den grønne omstilling og bæredygtighed er i centrum. Bæredygtighed generelt, ligesom digitalisering, er en naturlig del af erhvervs- og virksomhedsudviklingen uanset branche.

Kompetencerne og den kvalificerede arbejdskraft, som kan bidrage til den grønne omstilling, bliver afgørende for virksomhederne. Den grønne agenda er både nødvendig og virker motiverende i tiltrækningen af nye medarbejdere. Processen med den grønne omstilling rummer derfor også nye muligheder for vækst og skabelsen af nye arbejdspladser.

Herning Kommune er et produktionsområde med en række underleverandører, hvor virksomhederne stiller krav til hinanden. Det har en positiv effekt i B2B-samarbejdet. Virksomhederne er positivt indstillet på grønne løsninger men er afhængige af, at efterspørgslen fra forbrugerne følger med i forhold til øgede priser.

Digital transformation og grøn omstillings effekt på det lokale iværksætteri

Grøn omstilling og digitalisering skaber nye forretningsmuligheder. De fleste iværksættere er født grønne og digitale og har det i deres DNA, mens eksisterende virksomheder skal gennem en omstilling.

II. Indsatser og initiativer der understøtter den grønne omstilling og digitalisering lokalt

Bæredygtig Herning

Organisationen Bæredygtig Herning blev etableret af Herning Kommune som katalysator for den bæredygtige forandring i Herning Kommune. Dette udfolder sig gennem dialog og netværk med borgere og virksomheder. Samtidig samarbejder Bæredygtig Herning med Erhvervsrådet om at bringe viden og inspiration om bæredygtighed direkte ud til kommunens virksomheder.

Tekstilsymbiose

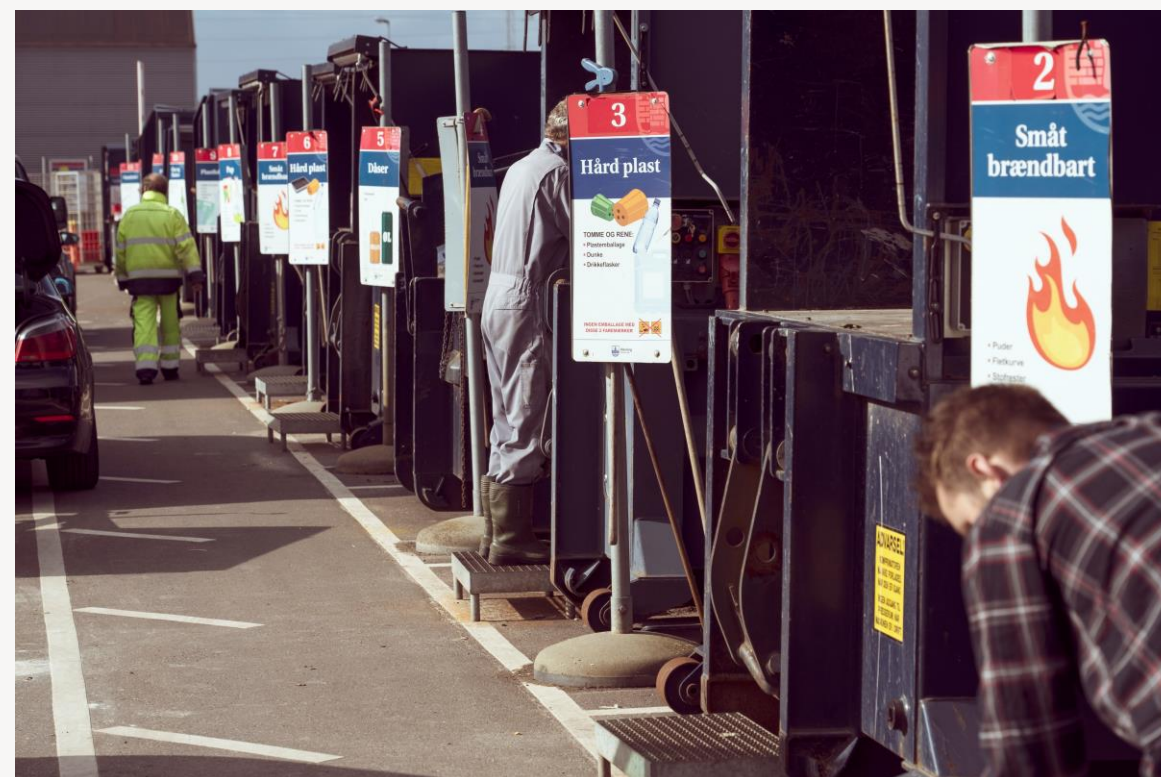
Med afsæt i Herning Kommunes DNA og fokus på tekstilaffald og genbrug er Tekstilsymbioseprojektet et eksempel på samarbejde om bæredygtighed mellem SMV'er, uddannelsesinstitutioner og erhvervsfremmeaktører.

Grøn forretning

Projektet 'Grøn Forretning' er en indsats, som skal hjælpe virksomhederne med at tænke 'grønt'. Formålet er at fremme og fremhæve den grønne omstilling blandt virksomheder ved at tilbyde dem vejledning i at skabe en mere grøn forretning.

Fokus på produktions- og metalindustriens digitale og grønne udvikling

Herning Kommune samarbejder med lokale organisationer om at blive et kraftcenter inden for metal- og produktionsindustrien. Man vil skabe de bedst mulige betingelser for produktions- og metalindustriens teknologiske, digitale og bæredygtige omstilling.

4 Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit fokuserer på udviklingen i beskæftigelsen i Herning Kommune og kommunens erhvervsmæssige specialisering.

Først sammenlignes den samlede udvikling i den private jobskabelse med sammenligningskommunerne, hele regionen og resten af landet.

Derefter går afsnittet i dybden med erhvervsspecialiseringen. Først vises specialiseringen inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Derefter vises jobudviklingen og erhvervsspecialiseringen på brancheniveau.

Stigende privat beskæftigelse i Herning Kommune siden 2015

En central indikator for udviklingen i erhvervspræstationerne i en kommune er udviklingen i den samlede private jobskabelse.

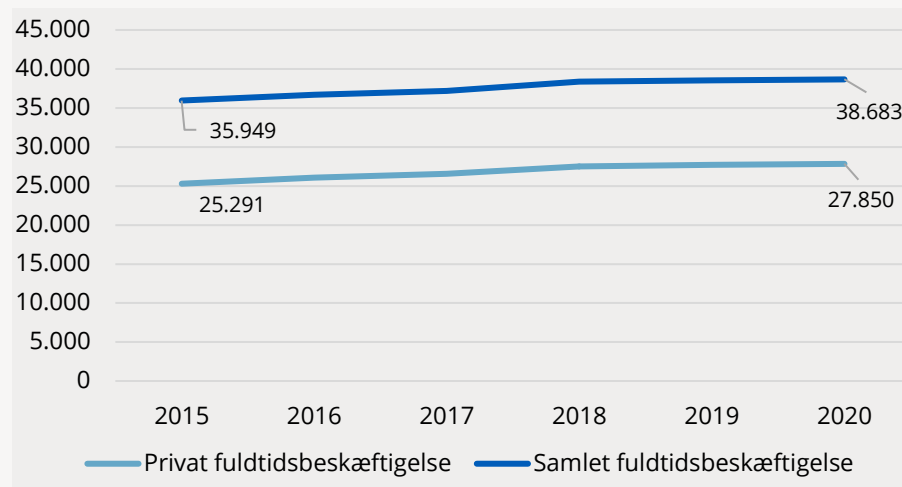
Figur 4.1 viser, at der i perioden 2015 til 2020 er sket en vækst i den private fuldtidsbeskæftigelse på over 2.500 personer i Herning Kommune, hvilket har ført til en nogenlunde tilsvarende vækst i den samlede beskæftigelse.

Figur 4.2. viser, at væksten har været større end i både sammenligningskommunerne, regionen og hele landet.

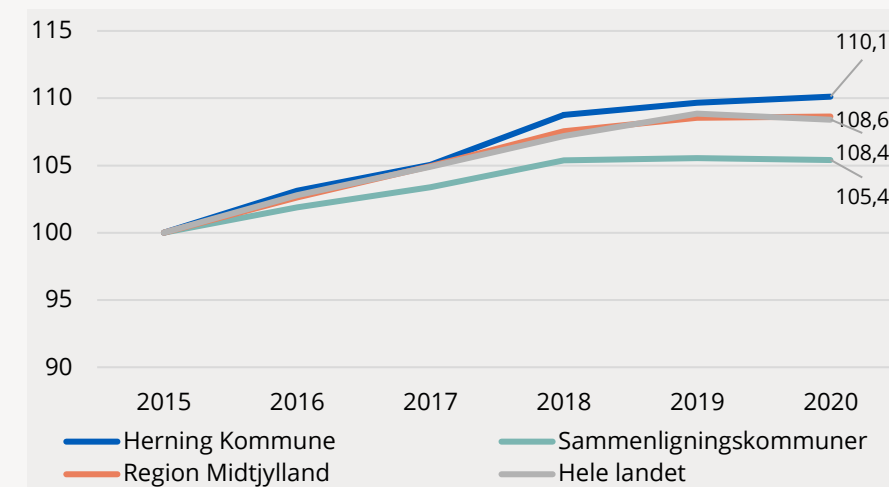
For at belyse udviklingen under coronakrisen viser figuren nederst den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse siden første kvartal 2020.

Figuren viser bl.a., at beskæftigelsen er steget lidt mindre i Herning Kommune end i sammenligningskommunerne under coronakrisen.

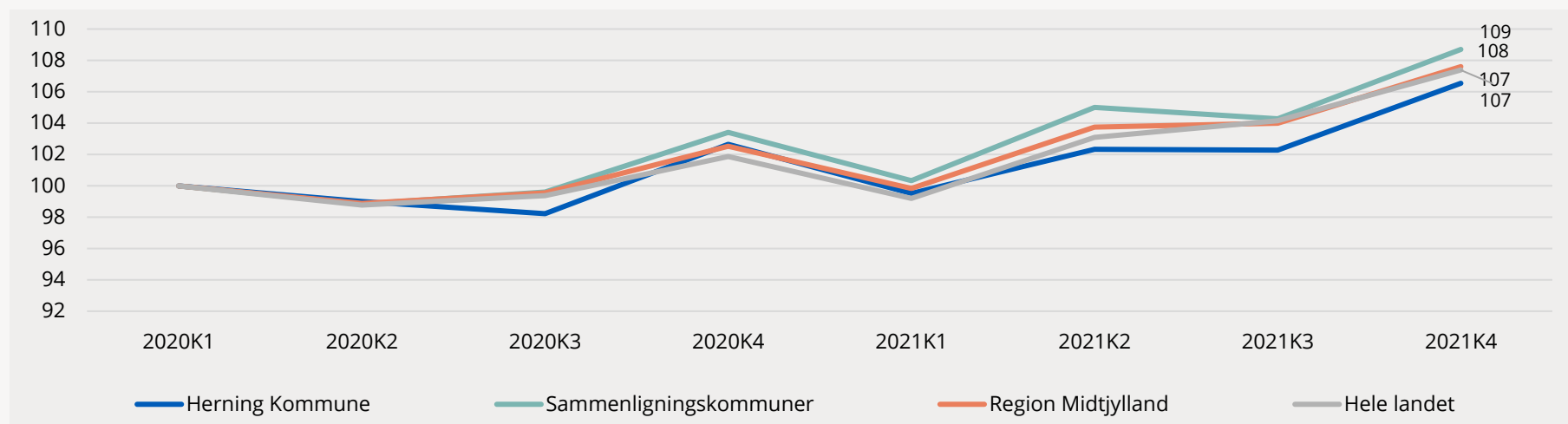
Figur 4.1. Udvikling i den private og samlede fuldtidsbeskæftigelse, 2015-20

Figur 4.2. Indekseret udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede i den private sektor (2015=100)

Figur 4.3. Indekseret udvikling i fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i den private sektor under coronakrisen (1. kv. 2020=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik (for Figur 4.1. og 4.2.) og jobindsats.dk (for Figur 4.3.).

Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune. I Figur 4.3. er beskæftigelsen i den private sektor opgjort ved den samlede beskæftigelse fratrukket beskæftigelsen i branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Produktionsteknologi samt livsstil og mode er de største klyngeområder

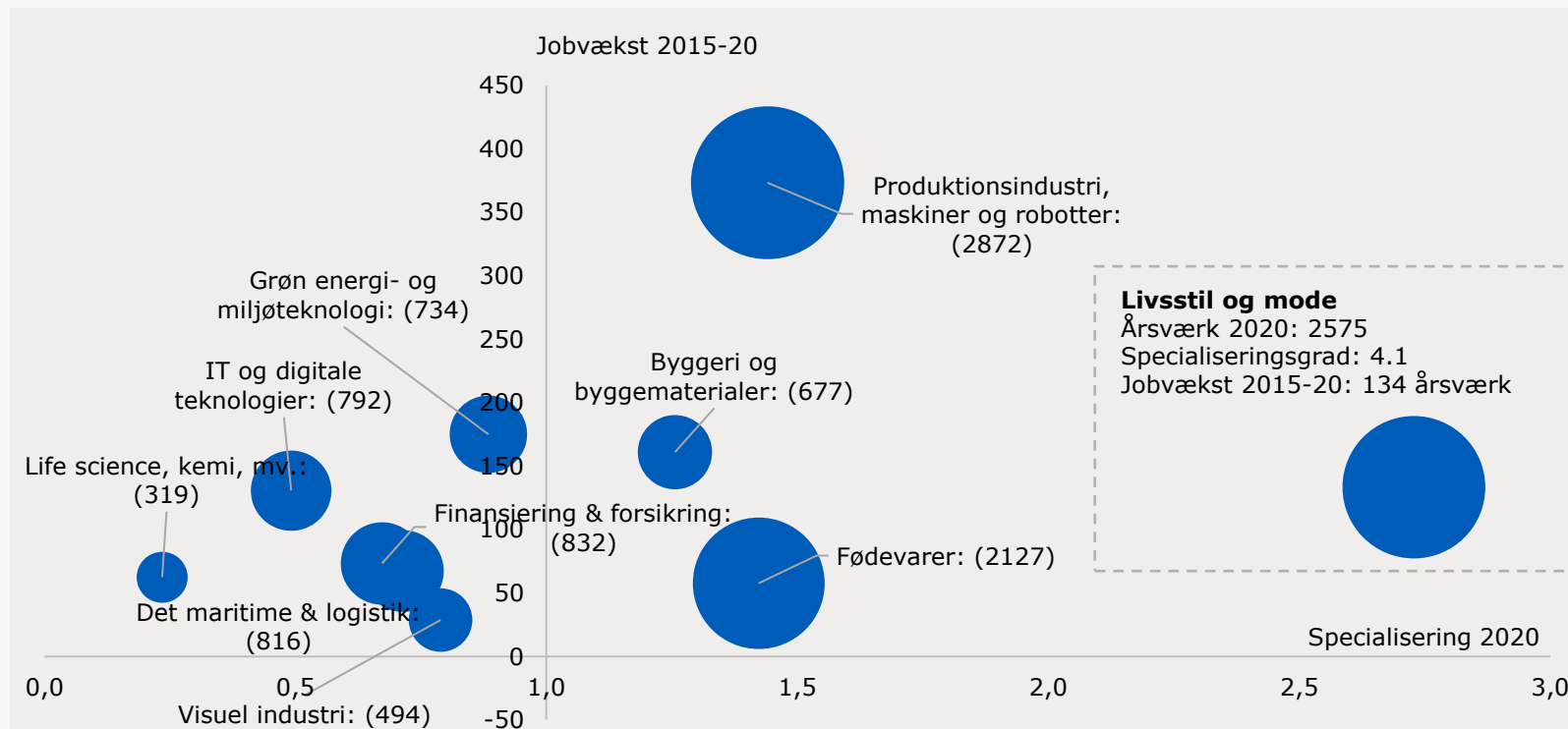
Figuren nedenfor giver et overblik over, hvordan Herning Kommune er specialiseret inden for de erhvervsområder, hvor der er etableret nationale klynger. Figuren omfatter dermed også kun virksomheder, der ligger inden for erhverv, der konkurrerer internationalt (enten fordi de har eksport eller leverer viden og ydelser til erhverv med stor eksport).

Figuren viser, at områderne livsstil og mode, produktionsindustri samt fødevarer er de største klynger rent jobmæssigt (cirklerne størrelse) i Herning Kommune. Den største jobvækst fra 2015 til 2020 har fundet sted inden for produktionsindustri, der har haft en vækst på 373 fuldtidsstillinger.

Det fremgår også, at livsstil og mode er den klynge, der har den største specialiseringsgrad. Med en specialisering på 4,1 udgør livsstil og mode en andel af den samlede beskæftigelse inden for internationalt konkurrerende erhverv, der er 4,1 gange større end i en gennemsnitskommune.

Derudover fremgår det, at Herning Kommune har en relativt høj specialiseringsgrad (på 1,5) inden for produktionsteknologi og fødevarer.

Figur 4.4. Kommunens erhvervmæssige specialisering samt jobvækst opdelt på klyngeområder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Klyngerne er baseret på statistikarbejdet, der ligger til grund for rapporten "Erhvervmæssige styrkeområder – Kortlægning af erhvervsstyrker i dansk erhvervsliv", som IRIS Group og CRT udarbejdede for Erhvervsstyrelsen i 2019. Nogle erhverv i figuren dækker flere nationale klynger. Fx dækker "grøn energi- og miljøteknologi" både over virksomheder, der er i målgruppen fra Clean og Energy Cluster.

Figuren viser Herning Kommunes erhvervmæssige specialisering inden for de områder, hvor der er etableret nationale klynger. Klyngernes betydning er vist gennem tre indikatorer:

- Cirklerne størrelse illustrerer størrelsen af hver klynge målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2020. Antal årsværk er angivet i parentes ud for hver cirkel.
- Placeringen langs figurens x-akse viser klyngens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at klyngens andel af Herning Kommunes private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede i 2015-20. Dvs. om klyngen har haft vækst eller tilbagegang de sidste fem år.

Bygge og anlæg samt handel dominerer erhvervsstrukturen i Herning Kommune

Hvor figuren på forrige side gav et overblik over Herning Kommunes specialisering inden for de nationale klyngeområder, tager Tabel 4.1 afsæt i en traditionel brancheinddeling og omfatter alle private virksomheder. Tabellen viser, at bygge og anlæg er den største branche i Herning Kommune målt på antallet af fuldtidsjobs, og at denne branche samtidig har oplevet betydelig jobvækst (37 pct.) fra 2015 til 2020. Derudover er engroshandel og metalindustri blandt de toneangivende brancher i Herning Kommune. Det kan også ses, at Herning har den største specialisering inden for metalindustrien samt tekstil-, træ-, papir- og møbelindustri.

Tabel 4.1. Antal private jobs, jobvækst 2015-20 samt erhvervsmæssig specialisering, opdelt på brancheniveau

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2015-20 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2015-20 (pct.)	Specialisering, 2020
	2015	2020			
Bygge og anlæg	2.368	3.243	37%	17%	1,2
Engroshandel	2.755	3.079	12%	5%	1,2
Detailhandel	3.000	2.969	-1%	2%	1,0
Metalindustri	2.135	2.495	17%	1%	4,3
Tekstil, træ, papir, møbelindustri mv.	2.022	2.013	0%	2%	2,5
Landbrug, skovbrug og fiskeri	1.642	1.678	2%	-2%	1,7
Transport	1.464	1.641	12%	7%	1,0
Rådgivning, forskning og udvikling	1.070	1.187	11%	14%	0,6
Operationel service	1.132	1.105	-2%	12%	0,7
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	923	1.013	10%	3%	1,3
Finansiering og forsikring	800	896	12%	7%	0,7
Hoteller og restauranter	761	810	6%	9%	0,7
Andre serviceydelser mv.	661	756	14%	7%	1,0
Tele, IT og information	553	686	24%	20%	0,5
Ejendomshandel og udlejning	541	593	10%	6%	0,8
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	546	577	6%	11%	0,4
Sundhedsvæsen	648	550	-15%	12%	0,8
Undervisning	391	512	31%	9%	0,8
Private velfærdsinstitutioner	377	480	27%	18%	0,7
Olieraffinaderier mv., Kemisk industri, Medicinalindustri, Plast-, glas- og betonindustri	364	408	12%	6%	0,4
Kultur og fritid	364	361	-1%	13%	0,8
Reklame og øvrig erhvervsservice	339	352	4%	11%	0,7
Råstof, energi og forsyning mv.	213	241	14%	9%	0,8
Forlag, tv og radio	221	204	-8%	6%	0,5
Alle brancher	25.291	27.850	10%	8%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

5 Iværksætter og virksomhedsbestand

Dette afsnit fokuserer på tilgang og frafald af virksomheder i Herning Kommune. Først vises udviklingen i iværksætteriet i kommunen efterfulgt af tal for overlevelsesraten blandt de nye virksomheder samt for konkurser.

Derefter vises tilflytningen og fraflytningen af etablerede virksomheder siden 2015.

Endelig viser afsnittet den samlede udvikling i virksomhedsbestanden i Herning Kommune.

Lav etableringsrate i Herning Kommune

Iværksættere spiller en vigtig rolle for innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

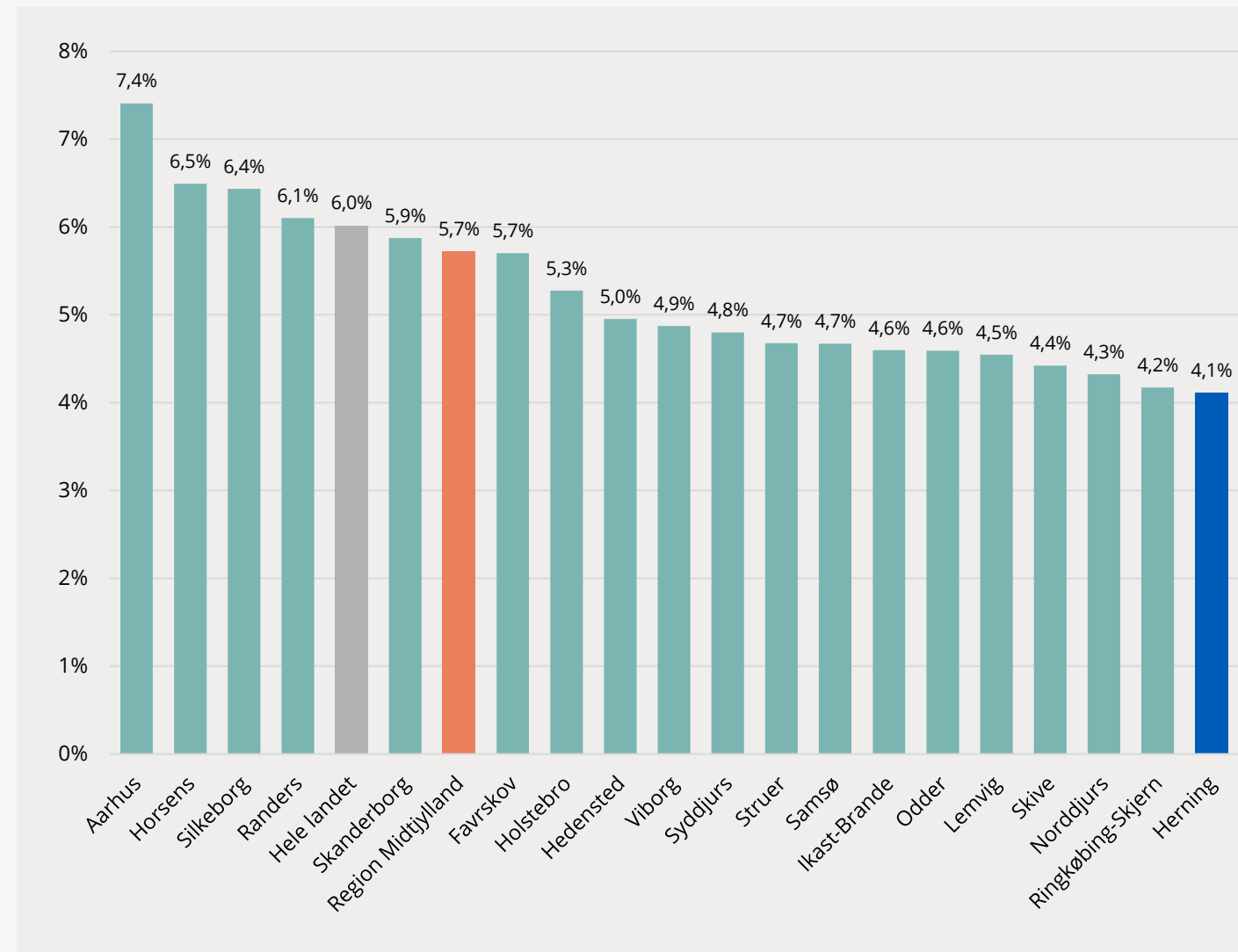
Figuren til højre viser etableringsraten (andelen af den samlede virksomhedsbestand, der er etableret i 2020) i de midtjyske kommuner i 2020 sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, lå etableringsraten i Herning Kommune i 2020 en del under lands- og regionsgennemsnittet.

Figuren viser også, at Aarhus Kommune havde den højeste etableringsrate på ca. 7,4 pct., mens de to vestjyske kommuner – Herning Kommune og Ringkøbing-Skjern Kommune – havde den laveste etableringsrate på lidt over 4 pct. Generelt er etableringsraterne højere i de østjyske end i de vestjyske kommuner.

Figur 5.1. Etableringsrater i de midtjyske kommuner, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand

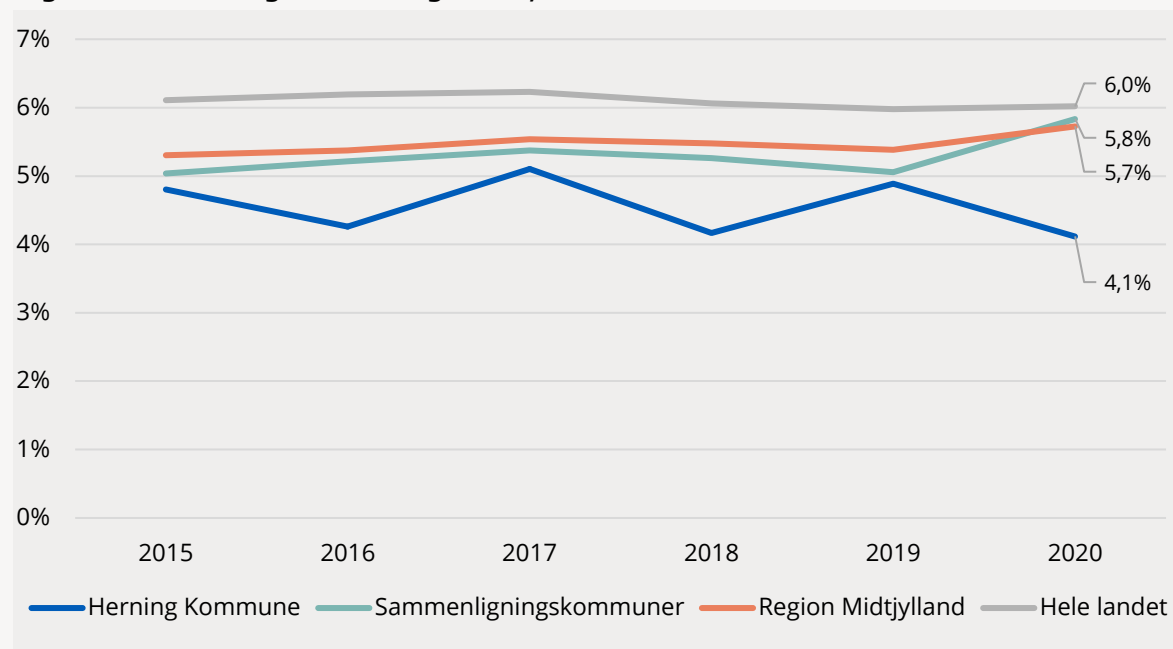
Etableringsraten er under det regionale og nationale niveau

Figuren nedenfor viser udviklingen i etableringsraten i perioden 2015 til 2020 for Herning Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Som det fremgår, har etableringsraten i Herning Kommune i alle årene ligget under niveauet i resten af landet. Fra 2019 til 2020 er etableringsraten faldet i Herning Kommune, hvorimod den er steget i sammenligningskommunerne og hele regionen.

Figuren viser også, at forskellen mellem de midtjyske kommuner og resten af landet er blevet indsnævret gennem perioden.

Figur 5.2. Udvikling i etableringsraten, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Etableringsraten er opgjort som antal virksomheder etableret i året sat i forhold til den samlede virksomhedsbestand. Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

Iværksætterne i Herning Kommune kommer fra mange forskellige brancher

For den enkelte kommune er det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, der etableres nye virksomheder. Tabel 5.1 viser derfor iværksættervirksomhedernes fordeling på brancheområder i perioden 2019 til 2020.

Af tabellen fremgår det, at iværksætterne i Herning Kommune kommer fra mange forskellige brancher, og at fordelingen i Herning Kommune kun i meget begrænset omfang adskiller sig fra fordelingen blandt sammenligningskommunerne og resten af regionen.

Dog viser tabellen bl.a., at der er en lidt større andel af iværksættere inden for finansiering, forsikring og ejendomme samt landbrug i Herning Kommune end i resten af landet.

Tabel 5.1. Fordeling af iværksættere efter brancher, gennemsnit for 2019-20

Branche	Herning Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Finansiering, forsikring og ejendomme	13%	11%	12%	9%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	13%	10%	10%	8%
Bygge og anlæg	12%	15%	12%	13%
Videnservice	12%	12%	15%	16%
Operationel service	9%	9%	8%	9%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	8%	10%	9%	9%
Detailhandel	8%	9%	8%	8%
Information og kommunikation	7%	5%	7%	9%
Transport	6%	3%	4%	5%
Hoteller og restauranter	6%	6%	5%	6%
Industri	5%	5%	5%	4%
Engroshandel	3%	4%	4%	3%
I alt	100%	100%	100%	100%

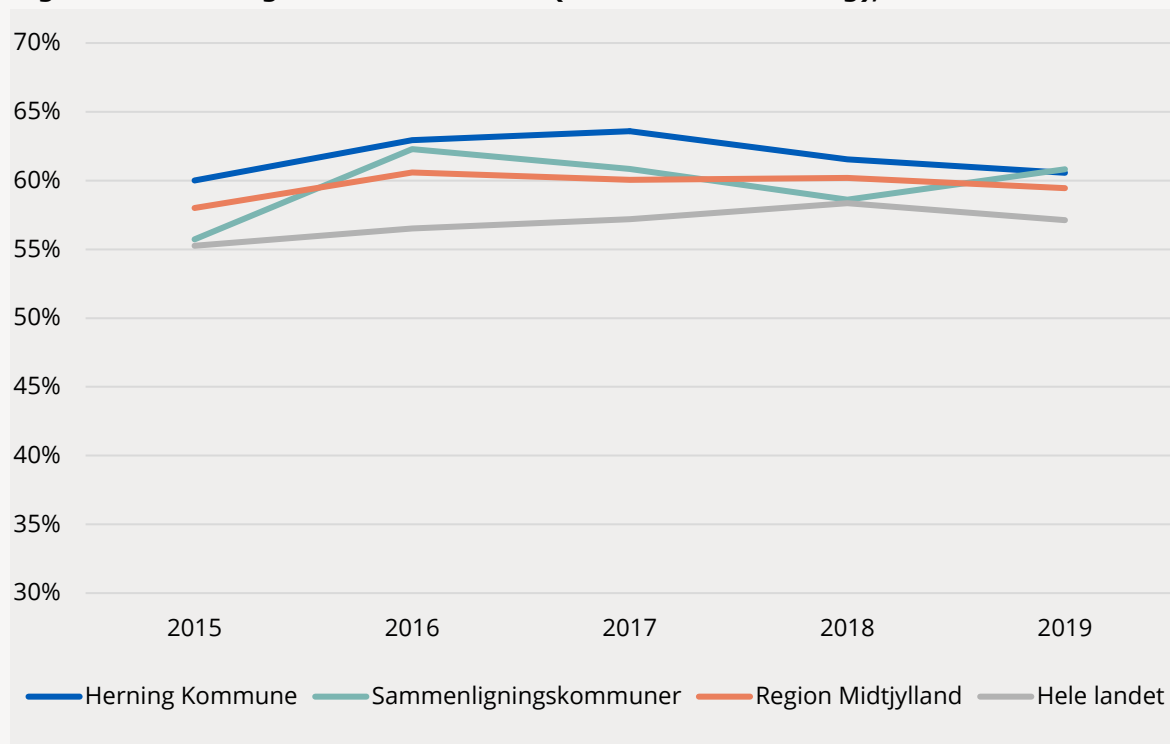
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
 Note: Iværksættervirksomheder med uoplyst sektor er ikke medtaget.

Svagt fald i overlevelsesraten gennem de seneste år

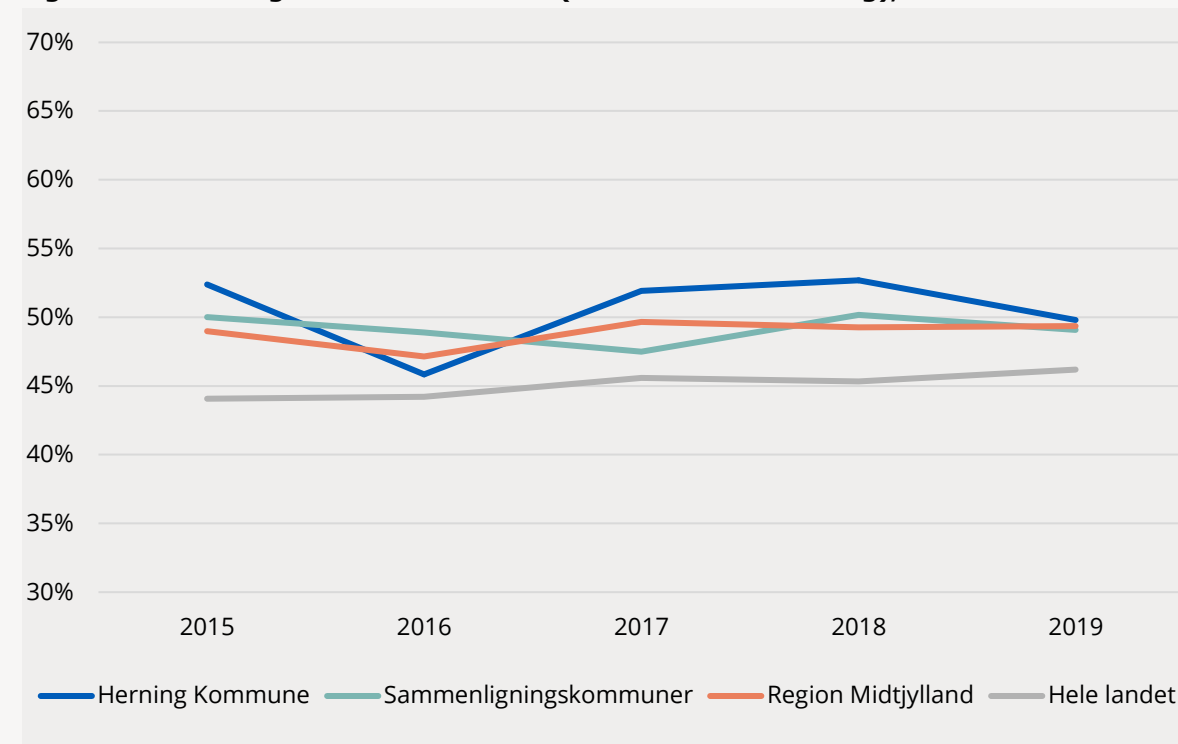
En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Dvs. andelen af iværksættervirksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figurerne nedenfor viser overlevelsesraterne hhv. tre- og fem år efter etablering for iværksættere i henholdsvis Herning Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Det fremgår, at overlevelsesraterne er steget i Herning Kommune fra 2016-17, men at der har været en svagt faldende tendens fra 2018 til 2019. Derudover viser de to figurer, at overlevelsesraterne i Herning Kommune i 2019 lå på niveau med sammenligningskommunerne og hele regionen. Både den tre- og femårige overlevelsesrate ligger over hele perioden over landsgennemsnittet.

Figur 5.3. Udvikling i overlevelsesraten (tre år efter etablering), 2015-19

Figur 5.4. Udvikling i overlevelsesraten (fem år efter etablering), 2015-19

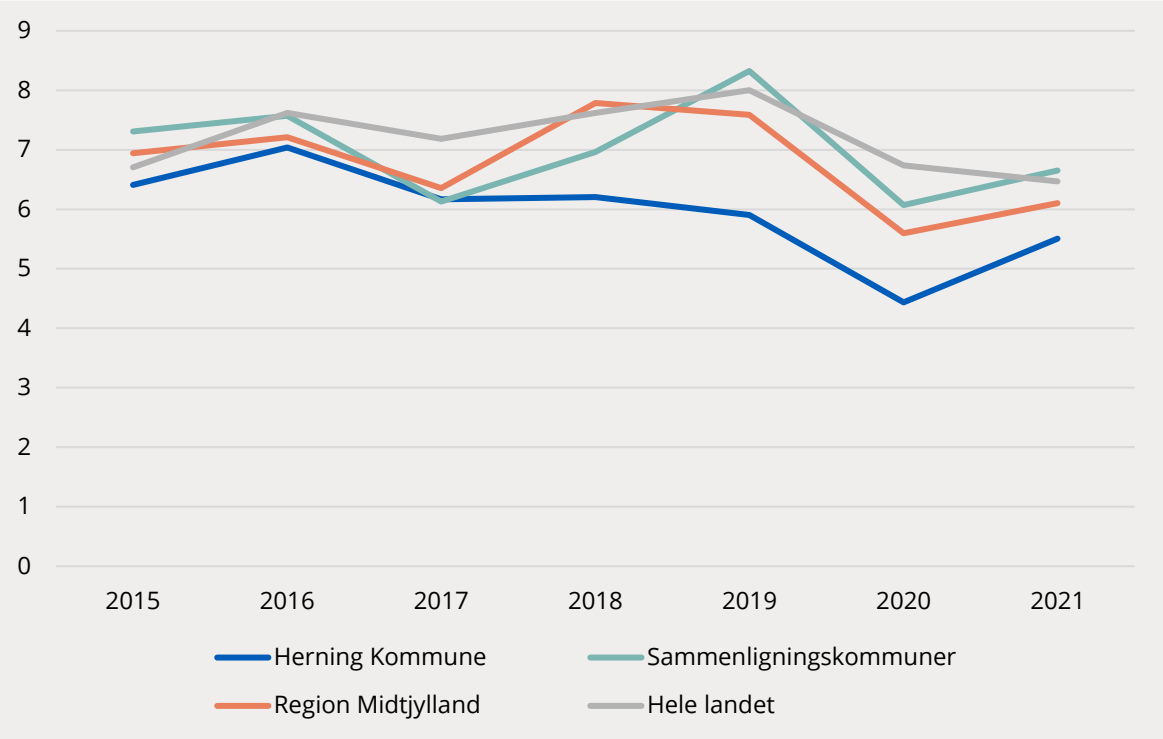
Få konkurser blandt virksomhederne i Herning Kommune

En anden indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figuren til venstre viser, hvor mange virksomheder der er erklæret konkurs i Herning Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder.

Det fremgår, at andelen af konkurser i Herning Kommune lå lidt lavere end landsgennemsnittet i perioden 2015 til 2021. Figuren viser også, at antallet af konkurser generelt har været faldende under coronakrisen, hvilket skal ses i lyset af adgangen til hjælpepakker.

Tabellen til højre viser, hvordan konkurserne fordeler sig på hovedsektorer i Herning Kommune. Som det fremgår, var der i 2021 flest konkurser inden for servicesektoren, som har været hårdt ramt af nedlukninger.

Figur 5.5. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2015-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med beskæftigelse og/eller en omsætning på mindst en mio. kr. (aktive virksomheder). Antallet af virksomheder for 2021 er estimeret på baggrund af udviklingen i virksomhedsbestanden i perioden 2015-20.

Tabel 5.2. Fordeling af konkurser på hovedsektorer i Herning Kommune, 2015-21

Sektor	2015	2018	2021
Handel	31%	18%	3%
Bygge og anlæg	19%	24%	17%
Primære erhverv	16%	15%	7%
Transport	13%	3%	13%
Service	13%	33%	50%
Industri	9%	6%	10%
I alt	100%	100%	100%

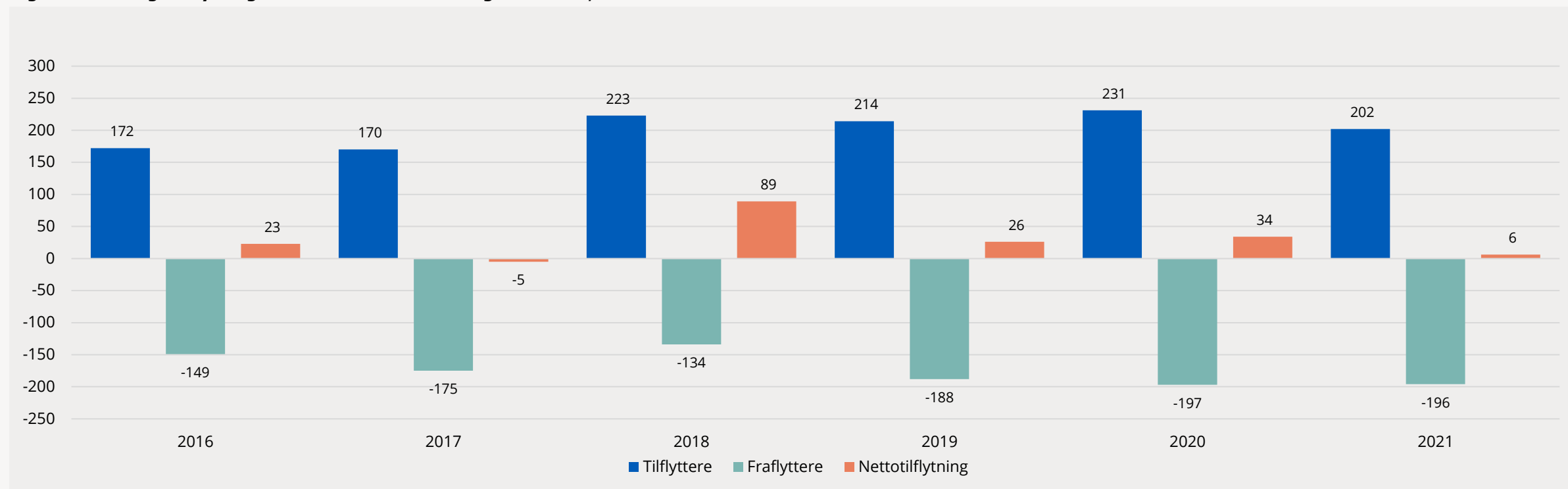
Flere virksomheder er flyttet til kommunen end væk fra kommunen

Et andet vigtigt pejlemærke for erhvervsvilkårene er omfanget af til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 5.6 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen til Herning kommune fra 2016 til 2021.

Generelt har Herning Kommune haft flere tilflyttede end fraflyttede virksomheder fra 2016-21. Det indikerer, at der er et attraktivt erhvervsmiljø i kommunen.

I 2021 flyttede 202 virksomheder til kommunen, og 196 virksomheder flyttede væk. Over hele perioden har der været en nettotilflytning på 173 virksomheder.

Figur 5.6. Til- og fraflytning af virksomheder i Herning Kommune, 2016-21

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).

Note: Antallet af virksomheder omfatter udvalgte selskabsformer (enkeltmandsvirksomhed, PMV, I/S, A/S, ApS, mv.) og ikke fonde, foreninger, offentlige virksomheder, mv. Omfatter ikke holdingselskaber eller filialer. Denne afgrænsning adskiller sig fra forrige side. En virksomhed tælles kun med én gang, uanset om virksomheden er flyttet til eller fra kommunen flere gange i perioden.

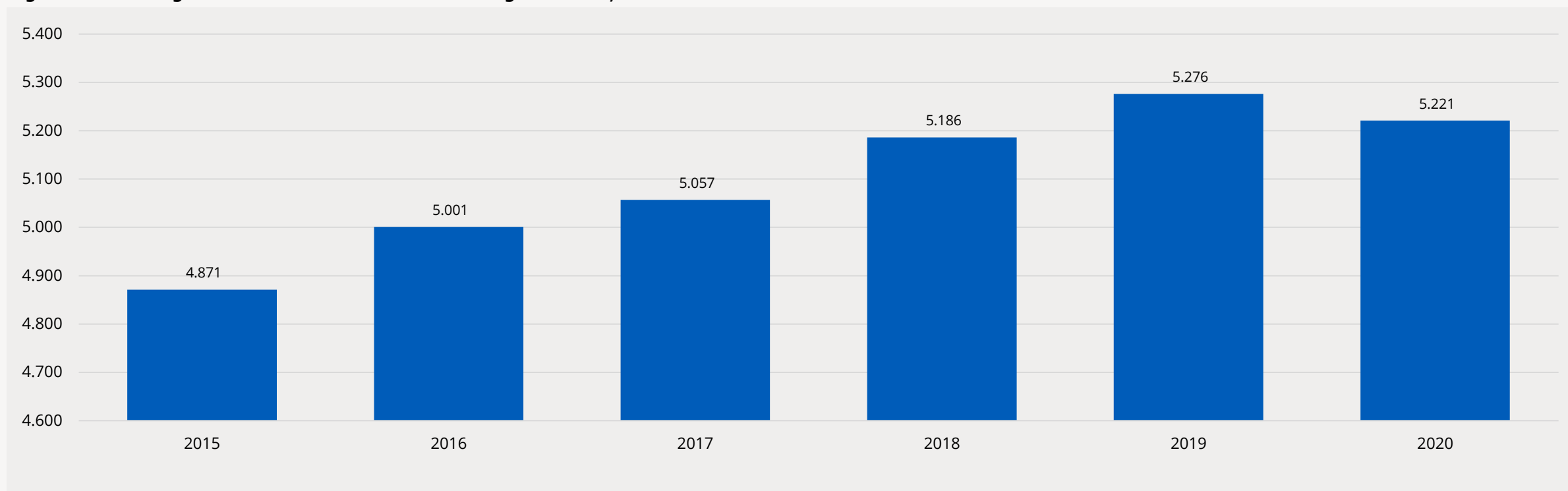
Antallet af virksomheder er steget i Herning Kommune

Opsummerende viser figuren nedenfor udviklingen i antallet af virksomheder i Herning Kommune. Udviklingen i virksomhedsbestanden er en sammenfattende indikator, der både rummer tilgangen af iværksættere, frafaldet pga. konkurser og virksomhedslukninger samt nettoflytningen af etablerede virksomheder.

Figuren viser, at antallet af virksomheder i Herning Kommune er steget med 350 virksomheder over den femårige periode. Det svarer til en stigning på syv pct.

Væksten var størst fra 2015-16, hvor Herning Kommune oplevede en nettofremskud på 130 reelle virksomheder. I perioden fra 2017 til 2018 steg antallet af virksomheder også betydeligt. Dog fremgår det, at Herning Kommune har oplevet et fald i bestanden af virksomheder, mens coronakrisen var på sit højeste i 2020.

Figur 5.7. Udvikling i antal reelle virksomheder i Herning Kommune, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Reelle virksomheder er afgrænset til virksomheder i den private sektor, der i det pågældende år har en økonomisk aktivitet (afhængig af branche), som svarer til mindst et halvt årsværk.

Over 7 pct. af alle midtjyske virksomheder ligger i Herning Kommune

Til sidst giver nedenstående tabel et overblik over, hvordan den samlede virksomhedsbestand, gruppen af iværksættere og gazeller i Herning Kommune fordeler sig på hovedsektorer.

Det fremgår, at virksomhederne i Herning Kommune udgør 7,2 pct. af alle virksomhederne i Region Midtjylland. Iværksætterne fra Herning Kommune udgør 5,2 pct. af alle regionens iværksættere. Desuden fremgår det, at iværksætterne fra Herning Kommune især findes inden for service og handel.

7,1 pct. af regionens gazeller kommer fra Herning Kommune, hvilket svarer nogenlunde til kommunens andel af reelle virksomheder.

Tabel 5.3. Virksomheder, iværksættere og gazeller i Herning Kommune fordelt på sektorer, 2020

Sektor	Reelle virksomheder	Iværksættere	Gazeller
Bygge & anlæg	508	22	11
Handel	1.451	50	9
Primære erhverv	782	24	0
Service	1.951	99	10
Transport	216	10	2
Industri	313	10	6
I alt	5.221	215	38
Andel af Region Midtjylland	7,2%	5,2%	7,1%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og Børsens Gazelleliste 2021.

For at en virksomhed kan betegnes som en gazellevirksomhed, skal den opfylde en række krav:

- Virksomheden skal minimum have en omsætning på 1 mio. kr. eller komme ud med et bruttoresultat på 0,5 mio. kr. det første år, der måles fra.
- Virksomheden skal være et ApS eller A/S. Dog kan pengeinstitutter også deltage uanset virksomhedsform.
- Virksomheden skal minimum have offentliggjort fire regnskaber og have oplevet vækst i omsætning (bruttoresultat) i hvert eneste af de fire regnskabsår.
- Den samlede sum af det primære resultat i virksomheden skal være i plus, men må godt være negativt ét år.
- Virksomheden skal som minimum have fordoblet sin omsætning gennem de fire sidste regnskabsår.

Kilde: Børsen

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Vækstvirksomheder og eksport

Dette afsnit går i dybden med, hvordan Herning Kommunes virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på brancher.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi har udviklet sig.

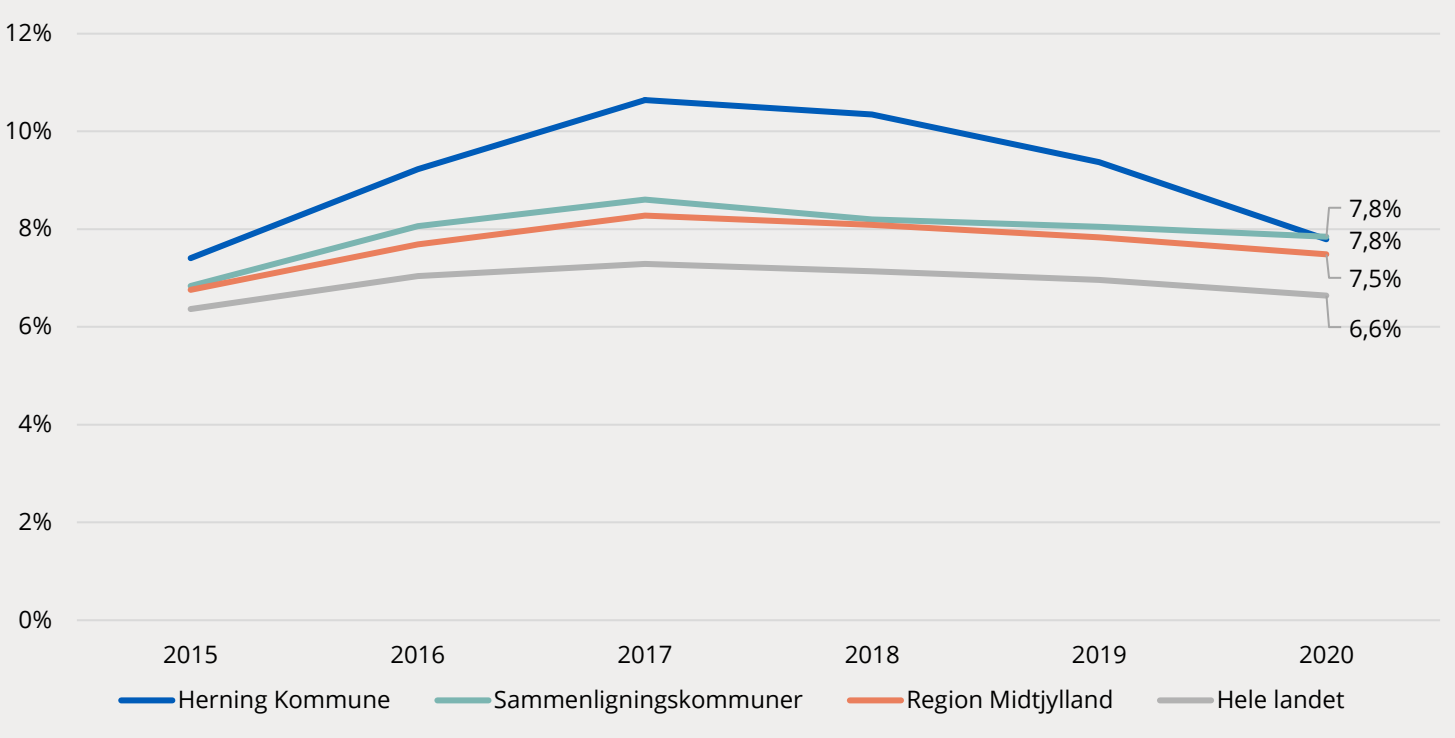
Andel af vækstvirksomheder er på niveau med sammenligningskommunerne

Figuren nedenfor til venstre viser udviklingen i andelen af vækstvirksomheder fra 2015 til 2020. I forhold til gazellebegrebet (afsnit 5) er der her et lidt mindre krav til den samlede vækst i virksomheden samtidig med, at der kun ses på en treårig periode (se noten). Omvendt fokuserer opgørelsen af vækstvirksomheder kun på de erhverv, der konkurrerer internationalt (typisk i form af erhverv med eksport eller erhverv med mange underleverancer til eksportvirksomheder).

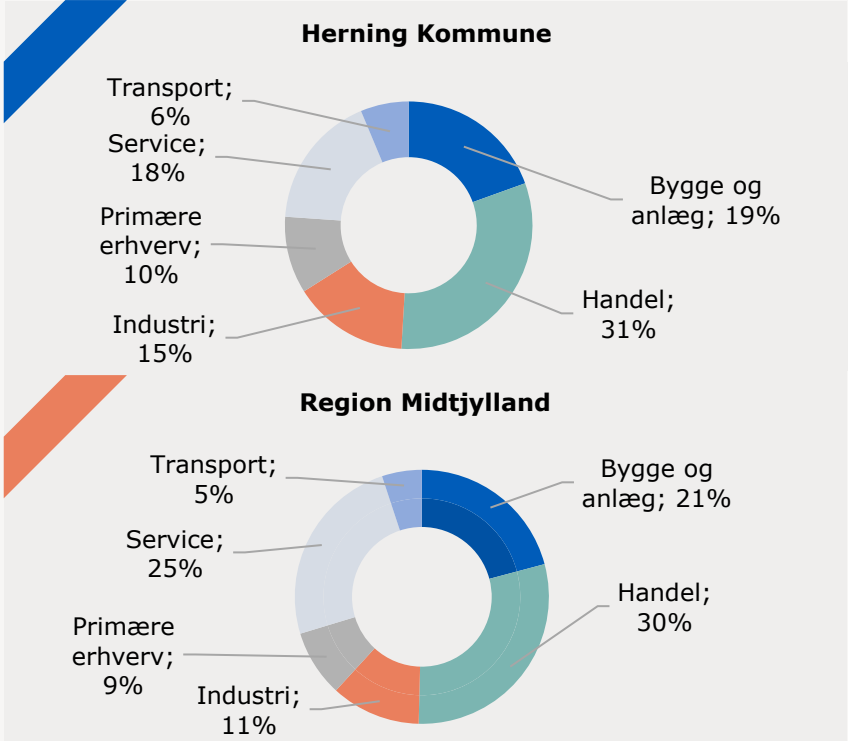
Det fremgår, at Herning Kommune fra 2015 til 2017 havde en relativt kraftig vækst i andelen af vækstvirksomheder, men at andelen siden er faldet frem til 2020, hvor den med 7,8 pct. ligger på niveau med sammenligningskommunerne. Andelen er dog stadig over niveauet i hele regionen og på landsplan, hvor der i 2020 var henholdsvis 7,5 pct. og 6,6 pct. vækstvirksomheder.

Figuren til højre viser, at Herning Kommune har flest vækstvirksomheder inden for handel. Fordelingen af vækstvirksomheder i kommunen minder i store træk om fordelingen i Region Midtjylland.

Figur 6.1. Udvikling i andelen af vækstvirksomheder, 2015-20

Figur 6.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2020

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Vækstvirksomheder har haft en årlig omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Vækstvirksomheder er opgjort inden for internationalt konkurrerende erhverv. Sammenligningskommuner omfatter: Horsens Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune

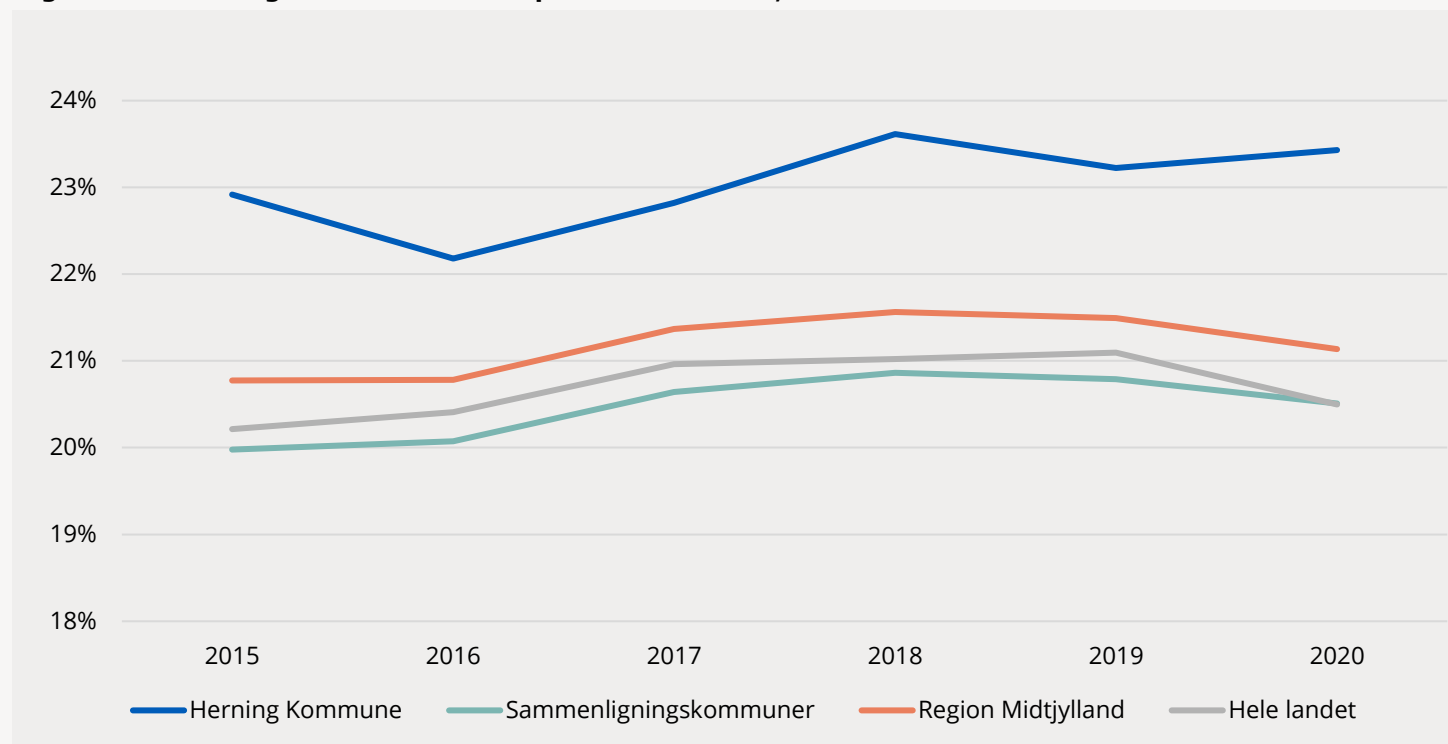
Høj andel eksportvirksomheder i Herning Kommune

Virksomheder, der eksporterer varer og tjenester, er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse. Figuren til venstre viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2015-20.

Både i forhold til sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og resten af landet har Herning Kommune en højere andel af eksportvirksomheder. I 2020 var 23 pct. af virksomhederne i Herning Kommune eksportvirksomheder mod 21 pct. på regionsplan.

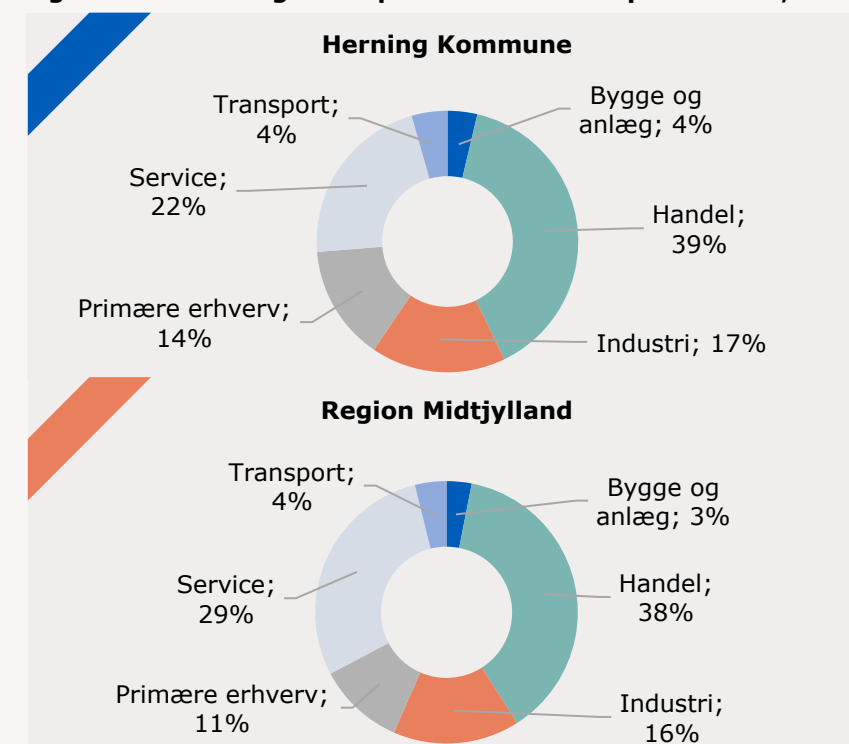
Derudover viser Figur 6.4, at en stor andel af Herning Kommunes eksportvirksomheder kommer fra handelssektoren, og at den branchemæssige fordeling af eksportvirksomhederne i Herning Kommune svarer nogenlunde til den samlede regionale fordeling.

Figur 6.3. Udviklingen i andelen af eksportvirksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 6.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2020

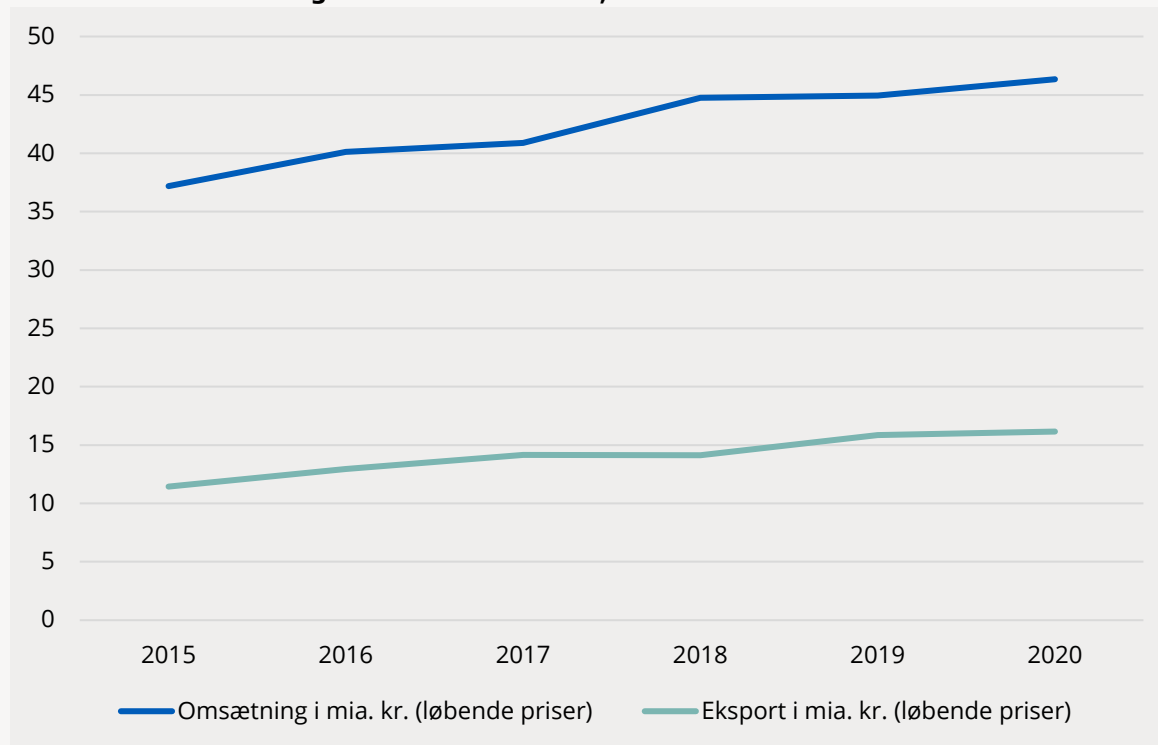
Vækst i eksportværdien blandt de eksporterende virksomheder i Herning Kommune

Mens analysen på forrige side gav et billede af, hvor mange virksomheder der eksporter, giver figurene neden for et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser Figur 6.5 også udviklingen i den samlede omsætning blandt private virksomheder.

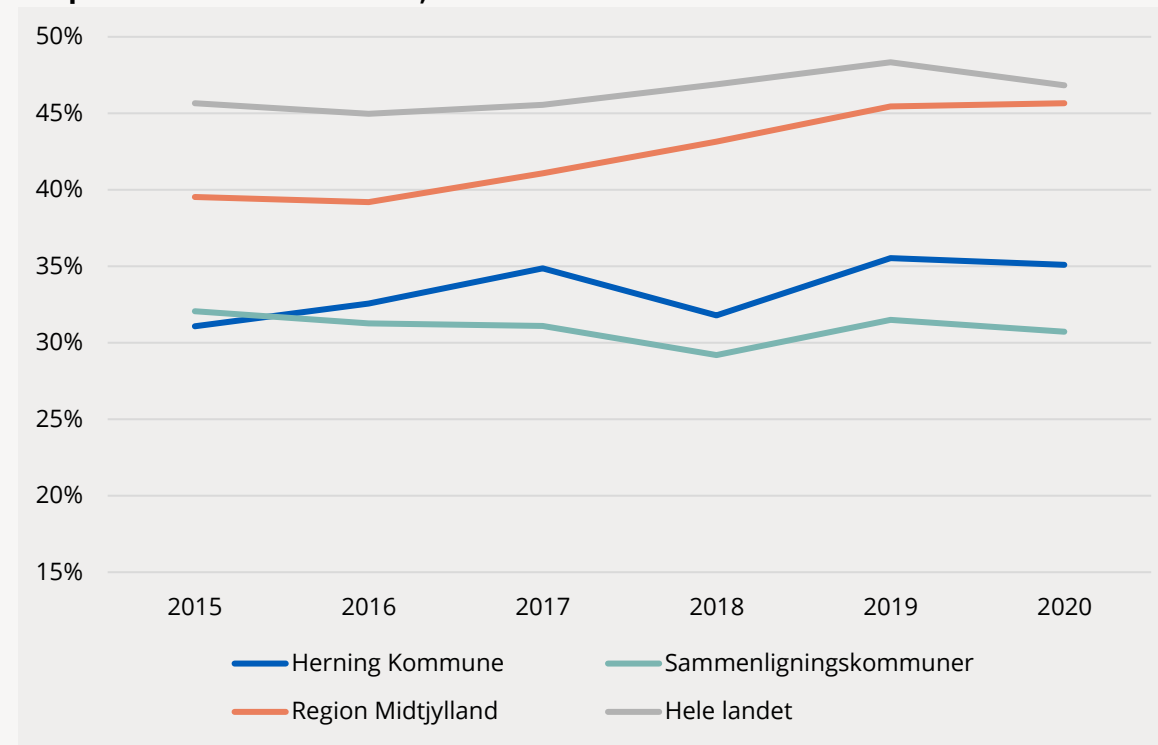
Figuren viser, at den samlede eksportværdi i Herning Kommune er steget fra ca. 12 mia. kr. i 2015 til ca. 16 mia. kr. i 2020. Det er en stigning på ca. 4 mia. kr.

Herudover viser Figur 6.6, at der er sket en lille stigning i eksportens andel af den samlede omsætning i de eksporterende virksomheder i Herning Kommune – fra 31 pct. i 2015 til 35 pct. i 2020. Samtidig viser figuren dog, at eksportens andel af den samlede omsætning for de eksporterende virksomheder er lavere i Herning og sammenligningskommunerne end i hele regionen og hele landet. Samlet set viser analysen således, at der er en forholdsvis høj andel af internationalt orienterede virksomheder i Herning Kommune, men at eksporten udgør en relativt lille andel af deres samlede omsætning.

Figur 6.5. Udviklingen i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Herning Kommune i mia. kr., 2015-20

Figur 6.6. Udviklingen i eksportens andel af den samlede omsætning for eksporterende virksomheder, 2015-20

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Eksporten er opgjort som virksomhedernes samlede salg fratrukket indenlandsk salg.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

7 Profilanalyse – highlights

Dette afsnit indeholder nøglefigurer om den lokale og specialiserede vejledning af iværksættere og virksomheder i Region Midtjylland, herunder forskelle på tværs af kommuner i andelen af vejledte.

Afsnittet viser også, hvor stor en andel af de vejledte, der ligger inden for vækstlaget i kommunerne.

For en mere detaljeret analyse af de vejledtes profil, herunder årsværk, omsætning og eksport, henvises til Profilanalyse 2022.

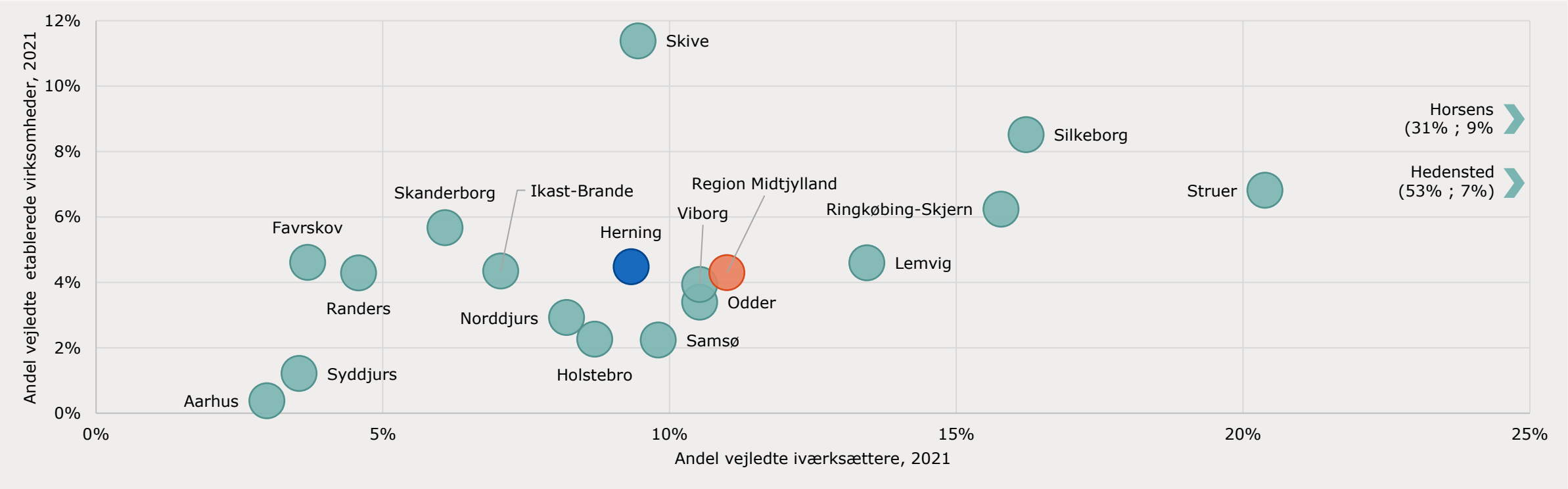
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – lokal erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget vejledning i den lokale erhvervsservice. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere i Herning Kommune er på ni pct., hvilket dermed ligger lidt under det regionale gennemsnit på 11 pct. Derudover kan det ses, at andelen af vejledte etablerede virksomheder i Herning Kommune svarer til niveauet i hele regionen på fire pct.

Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Deltagelse i netværk, arrangementer, mv. er ikke omfattet af figuren.

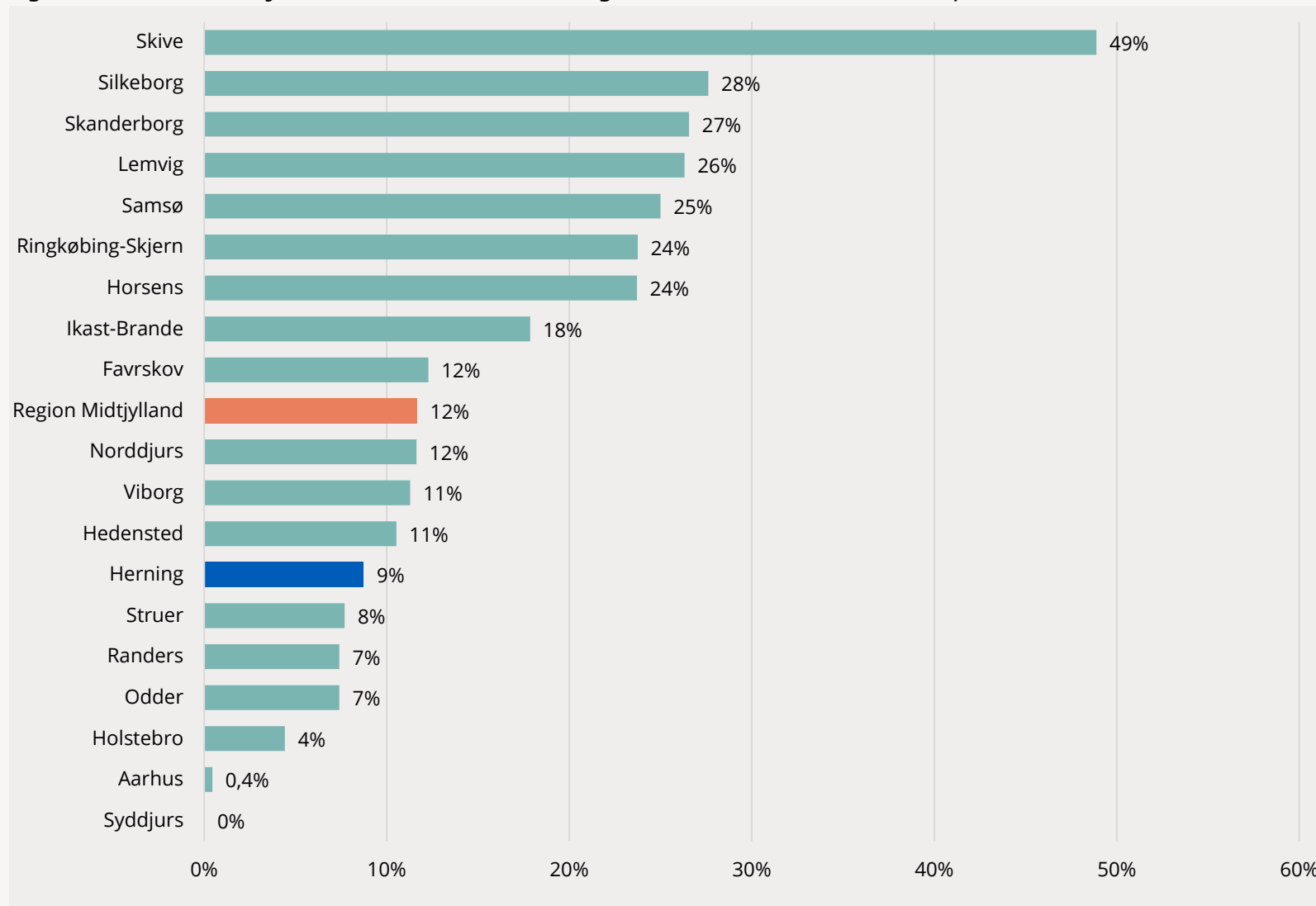
Figur 7.1 Andel, der har modtaget lokal vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

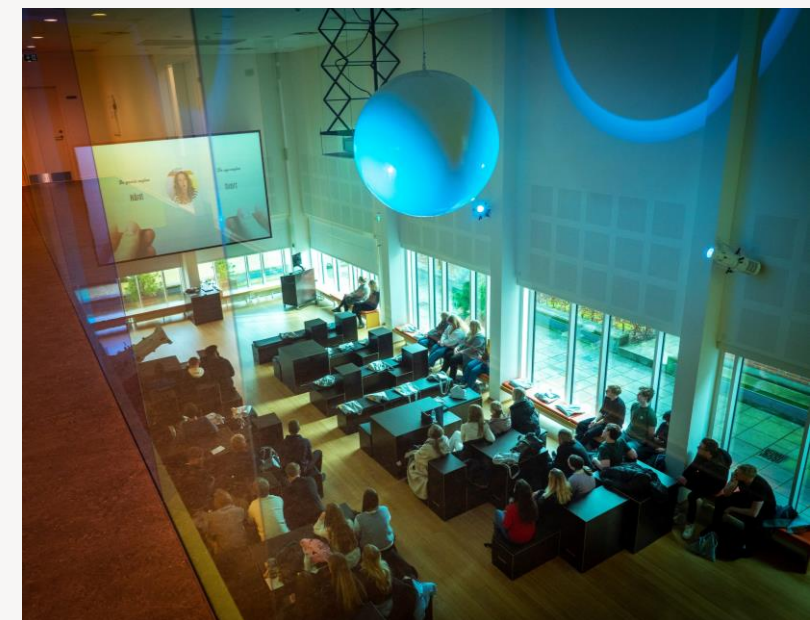
Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – lokal erhvervsservice

Figur 7.2 Andelen af vejlede virksomheder i vækstlaget i den lokale erhvervsservice, 2021

Figuren til venstre viser, hvor stor en andel af virksomhederne fra vækstlaget (se definition nederst på siden) der har modtaget lokal vejledning i hver af de midtjyske kommuner.

Det fremgår, at ni pct. af virksomhederne i vækstlaget i Herning Kommune har modtaget lokal vejledning i 2021. Det er under regionsgennemsnittet på 12 pct.

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra lokal erhvervsservice.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 pct. og i slutåret havde mindst fem ansatte.

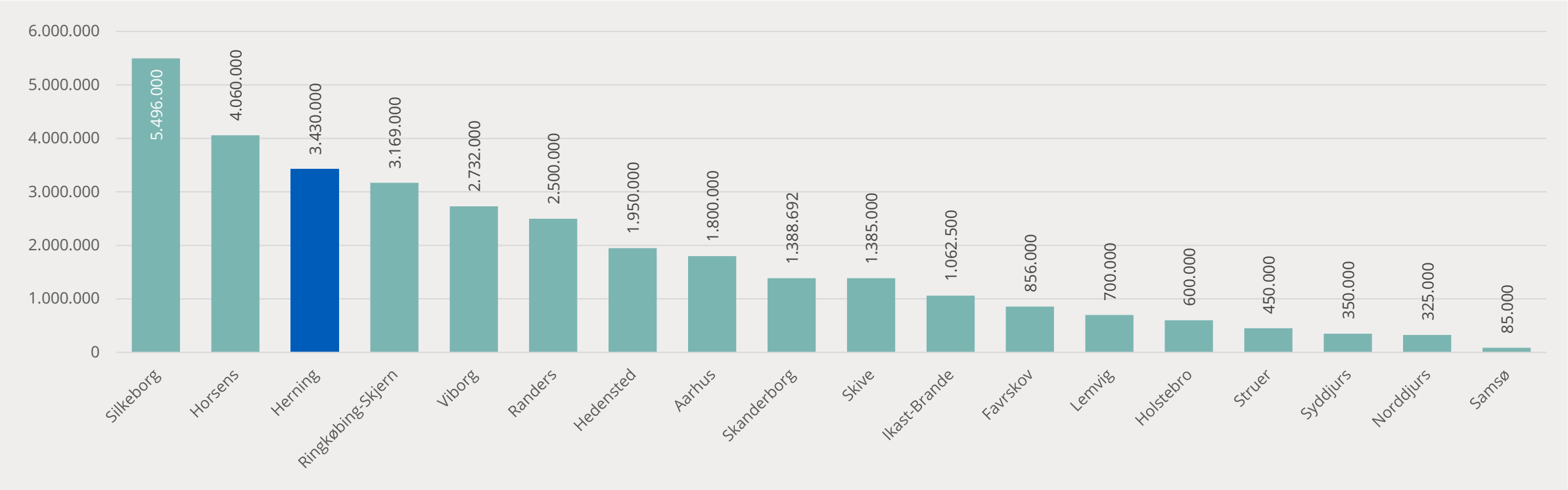
Kommunal bevilling til operatøren af lokal erhvervsservice, 2021

Omfanget af lokalt vejledte bør naturligvis ses i lyset af de ressourcer, som hver kommuner har til rådighed til erhvervsservice. Det er op til den enkelte kommune, hvor mange midler der skal afsættes til lokal erhvervsservice.

Figuren nedenfor viser størrelsen af bevillingen til den lokale erhvervsserviceoperatør, der i nogle kommuner er Erhvervshus Midtjylland, og i andre kommuner et lokalt erhvervsråd. Operatøren kan også være en enhed i forvaltningen.

Beløbene er oplyst af de enkelte kommuner og dækker i nogle kommuner primært over udgifter til vejledning af førstartere, iværksættere og virksomheder, mens de i andre kommuner også dækker over udgifter til bredere erhvervsfremmeprojekter. Beløbene er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Figur 7.3. Kommunal bevilling (kr.) til operatør af lokal erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra lokal erhvervsservice.
Note: Der er ikke oplysninger om Odder Kommune.

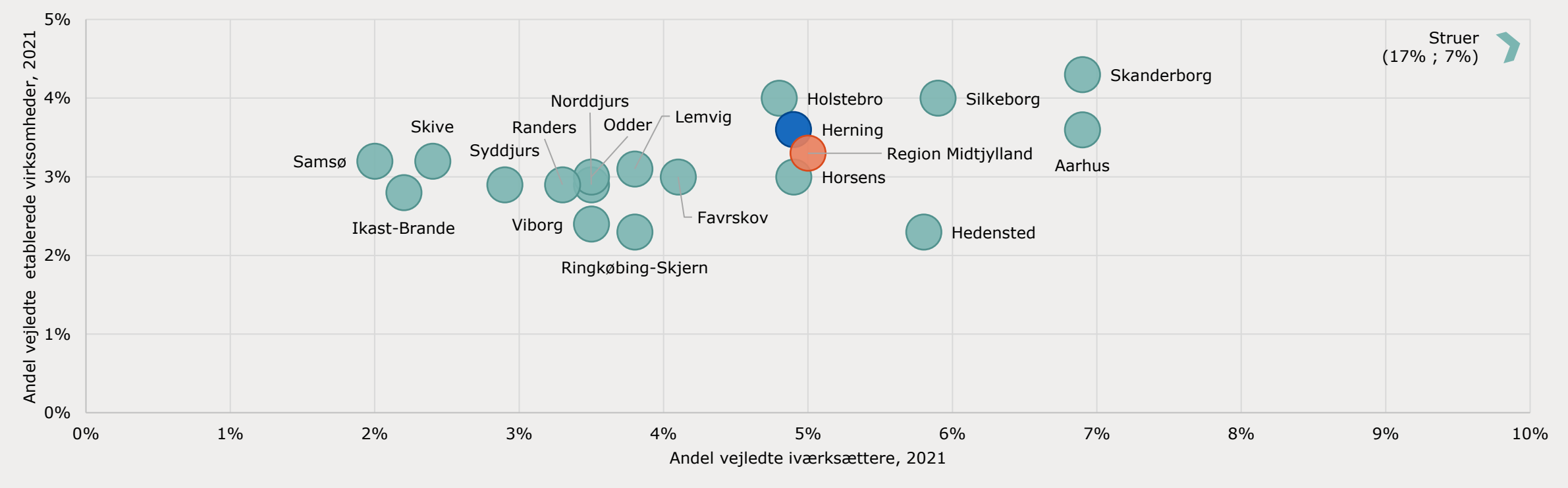
Sammenligning af vejledningsindsatsen i de midtjyske kommuner – specialiseret erhvervsservice

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvor stor en andel af virksomhederne – opdelt i iværksættere og etablerede virksomheder – der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland. Resultaterne er vist for alle midtjyske kommuner.

Det fremgår, at andelen af vejledte iværksættere fra Herning Kommune på dette område svarer til regionsgennemsnittet på fem pct. Tilsvarende er andelen af vejledte etablerede virksomheder ca. tre pct., hvilket også er på niveau med gennemsnittet for alle midtjyske kommuner.

Det skal understreges, at figuren alene fokuserer på virksomheder, der har modtaget individuel sparring og vejledning. Virksomheder, der alene har deltaget i arrangementer og kollektive forløb, er ikke omfattet af figuren.

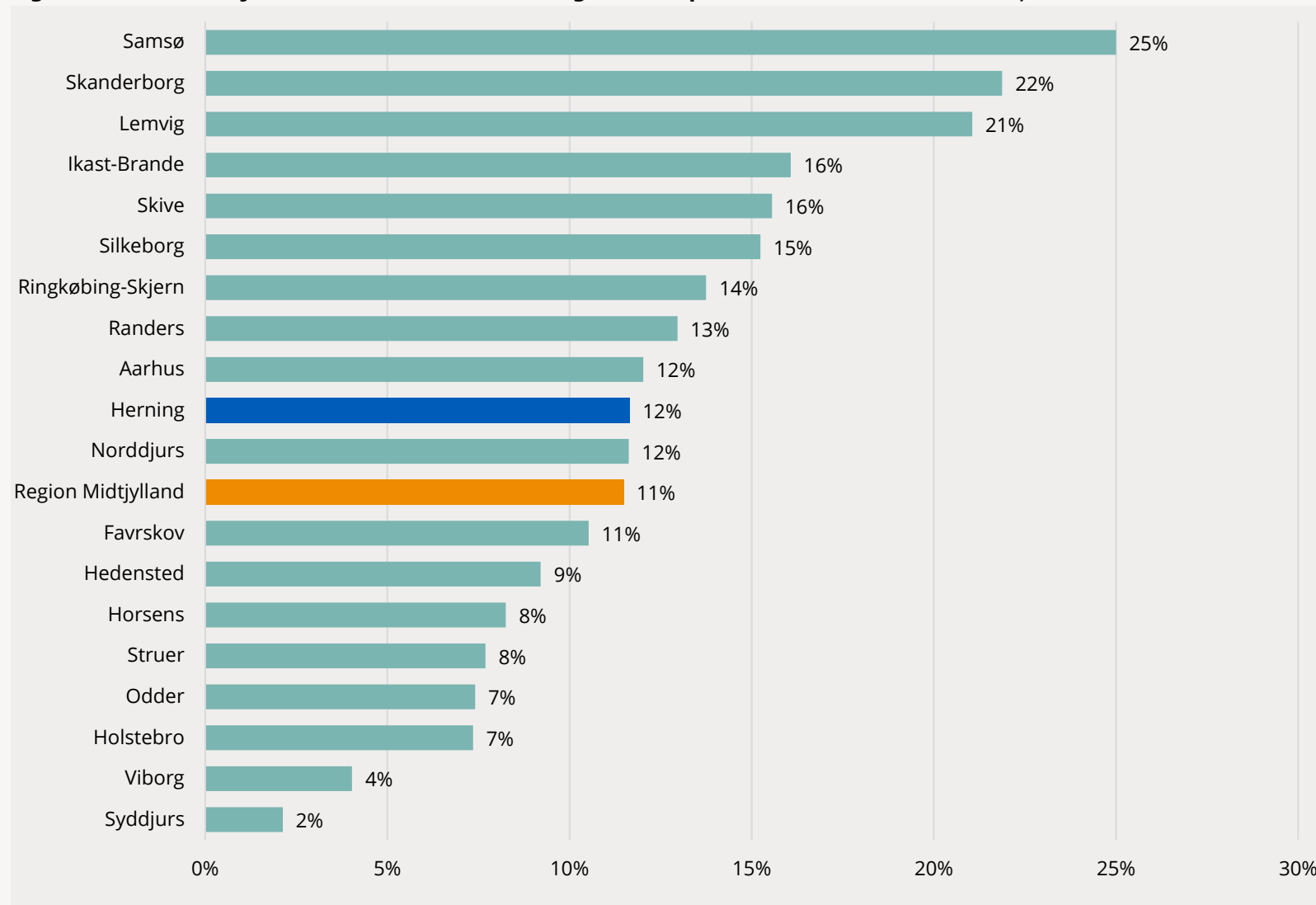
Figur 7.4 Andel, der har modtaget specialiseret vejledning i 2021, opdelt på iværksættere og etablerede virksomheder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Sammenligning af vejledningsindsatsen over for vækstlaget – specialiseret vejledning

Figur 7.5 Andel af vejlede virksomheder i vækstlaget i den specialiserede erhvervsservice, 2021

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik og data fra Erhvervshus Midtjylland.

Note: Vækstlagsvirksomheder defineres som virksomheder, der i perioden fra 2018 til 2020 har haft en årlig gennemsnitlig vækst i årsværk på 20 pct. og i slutåret havde mindst fem ansatte.

Figuren til venstre viser, hvor mange virksomheder i vækstlaget der har modtaget specialiseret vejledning i Erhvervshus Midtjylland.

I Herning Kommune blev der i 2021 ydet specialiseret vejledning til 12 pct. af vækstlaget. Det er tæt på gennemsnittet for alle midtjyske kommuner.

Generelt er der stor spredning i andelen af vejlede virksomheder inden for vækstlaget.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland, maj 2022.
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group.
Data-/talmateriale leveret af IRIS Group.